

BOEM@

LIVE LITERATURE

Mai 2009 (Anul I) Nr. 3 - 32 pagini

BOEMA

Live Literature

Mai 2009 (Anul I) Nr. 3 - 32 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Cenaclul literar «Noduri și Semne»

Editor: S.C. InfoRapart Galați - Editura InfoRapArt

3

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor-șef: Ion Zimbru
Redactor șef adjunct: Ion Avram, Victor Cîlincă
Secretar de redacție: Stela Iorga

Redactori: Dimitrie Lupu, Carmen Racoviță, Viorel Ștefănescu, A. G. Secară, Cristina Dobreanu, Alexandru Maria, Laurențiu Pascal
Grafică: Marian Alexandru
Tehnoredactare: Mădălina Gruia
Colaboratori: Maria Timuc, Simona Șerban - București, Ion Potolea - Târgu Mureș

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
inforapart@yahoo.com

Telefon: **0236 411190, 0745 324472**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4, Galați, 800010

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Panait Căpățână (p.4), Florina Zaharia (p.5), Paul Sân-Petru (p.7), Cristina Luciana Bușilă (p.25), Dan Cheșcu (p.25)

Proză: Dimitrie Lupu – Fata lui Sile (p.3), Stela Iorga – Tăiței de casă (p.4), Cosmin Rădoi – Martorul (p.8), Nicoleta Onofrei – Bal mascat, Episod 23361, Teatru (p.15), Aurica Rău – Grădina (p.16), Monica Harhas – Realizarea (p.18), Maximilian Popescu Vella – Mularda Armeanca (p.24), Ion Zimbru – Porucidere din culpă, Viață de cuc (p.27)

Eseu: Adi G. Secară – Gulliver, din carte-n carte... (p.6),

Cărți: Georgiana Stan – Rui Zink, Cititorul din peșteră (p.13)

Umor: Victor Cîlincă – Cum mai merg lucrurile la Amsterdam (p.20), Ion Avram – Stiloul (p.22)

Interviu: Carmen Racoviță – Carmen Racoviță versus Carmen racovitzta (p.21), Fabian Anton – De vorbă cu Al. Paleologu, partea a 2-a (p.29)

Cronică de carte: Petre Rău – Tudor Cristian Roșca, Studiu de bărbat trăgând o sfoară (p.10)

Arta cibernetică: Apollo – CyberPoems (p.26)

Cronica de cenaclu: aprilie-mai, 2009 (p.33)

Din valorile vremii: Luminița Mihai – Eminescu și Creangă, Leul și poetul, Ce e arta? (p.28)

Grafică:

Coperta I: Octavio Campo – *Boca de flor*

Coperta a III-a: Din activitatea cenaclul "Noduri și Semne"

Coperta a IV-a: M & I Garmash – *Quiet Moment*

Interior: Carmen Racoviță, Monica Harhas

Dimitrie LUPU

Fata lui Sile

Ședeam cu Vasile Moțea la o bere în grădina de vară din cartierul nostru de blocuri când s-a băgat Cristian Pătaru peste noi. Nu ne dăduserăm întâlnire; se nimerise ca în dimineața aceea să avem amândoi chef de-o halbă cu bere.

Nu sunt prieten cu Sile; ne-am cunoscut la un concurs orășenesc de șah pentru amatori, deși locuim nu prea departe unul de altul. Ajunsesem în sferturi, când m-am trezit cu el de cealaltă parte a mesei cu pătrate albe și negre. Am gafat prostește în prima partidă la deschiderea numită gambitul damei, mi-a luat un punct, iar în celelalte a forțat remiza. La sfârșit m-a consolată:

- Îmi pare rău, domnule; am văzut că sunteți șahist, dar mă așteaptă *fata mea* și...

- Ei, fiecare le știe pe ale sale, l-am oprit. Ați câștigat, și gata. Respectele mele; nu oricine poate face ce-ați făcut dv.

Apoi ne-am văzut prin cartier; ne-am salutat; am realizat că suntem aproape vecini, și cum șahiștii buni sunt rari, și oamenii de caracter și mai rari, ne-am apropiat, am devenit un fel de bune cunoștințe și nu ne ocolim când se-ntâmplă să ne-ntâlnim ori ne este dor de o partidă adevărată.

Sile îl știa pe Cristi Pătaru din liceu. Așa am înțeles din discuțiile lor. Făcuseră amândoi o școală reală, poate chiar liceul comercial; își urmaseră chemarea, la A.S.E. ori ceva din această ramură; rămăseseră oarecum prieteni. Dacă nu de altceva, măcar pentru că îi uneau cifrele. Eu nu mă pricep la cifre nici cât să-mi fac planul unei ieșiri în oraș funcție de banii pe care mi-i pot permite în ocazia respectivă.

În dimineața aceea, ca mai mereu când ne nimerim împreună, vorbeam despre șah. Nu pot spune cum se așterne tabla cu pătrate în mintea unui pasionat de acest joc când vine vorba despre vreo partidă, o schemă tactică ori și numai de vreo mutare rămasă de pomină. Aproximativ, așa zice că lucrul se petrece ca în basme unde cuvântul devine faptă concomitent cu pronunțarea lui. Numai mental, desigur. Atunci dezbăteam a șasea partidă a lui Shmidt, după lungă-i absență publică din fața eșichierului. Ajunseserăm la momentul când dama lui Karpov ataca din flanc, mascată de ofițerul de negru, întărit de un pion și un cal; situație, aparent fără ieșire pentru Shaun Shmidt. Și tocmai atunci s-a găsit Cristian Pătaru să se bage în vorbă. A prins cuvântul *damă* și l-a răsturnat spre cele lumești, în zeflema pasămite.

Ei sunt holtei amândoi și-și pot permite vorbe ușoare despre femei. Dar eu am soție și doi copii, deși nu-i depășesc cu prea mult în vârstă, și nu mi-a plăcut deloc cum vorbea el la adresa femeilor. Și, după câte am observat eu, nici Sile Moțea nu prea agreea felul lui de a vorbi, mai ales că gluma - dacă glumă o fi fost aceea - cam bătea spre *fata lui*. Așa îi spunea el Vicăi, iubita sa. Se pare că de la prenumele comun amândurora sau cunoscut. Numai că el s-a ales cu diminutivul Sile pentru rude și cunoscuți, iar ea - cu Vica.

O știam pe Vica. Puteau să fie doi sau trei ani de când venise profesoară la gimnaziul din cartier, și nimeni nu auzise despre ea vorbe rele. Nu știu cum era ca profesoară, că ai mei încă nu făcuseră vârsta de școală, dar trecea drept o fată la locul ei. Că femeile cartierului pe toate le știu.

Uneori, seara, când termina cursurile - că la noi copii învață în două schimburi, din pricina spațiului redus al școlii -, mai rămânea cu Sile la o halbă de bere, în grădina de vară. Vorbeau așezat, își zâmbeau mai tot timpul, și-i limpede pentru oricine că berea era doar un pretext pentru ea. Îi plăcea cum se molcomesc zgomotele zilei în aerul care căpăta atunci o transparență nefirească, înainte de a se lăsa cuprins de întuneric, și îi plăcea Vasile Moțea, cu palmele lui prelungi, și ochii abia zâmbindu-i continuu când ea îi era alături. De aceea nici nu se așeza cineva la masa lor: Era de ajuns să-i vezi împreună și știai că aerul din jurul lor îi îngăduia numai pe ei doi.

Dar în dimineața aceea Cristi Pătaru, sub perdeaua glumei, vorbea urât despre femei și Vica - nu de-a dreptul, ci numai aluziv, de parcă ea singură întruchipa toate femeile din lume - îi revenea când profesorului de sport, când celui de geografie, când vreunui de pe aiurea. Iar Sile Moțea, sfios cum e, căuta în lături, poate-poate o înțelege și Pătaru că a cam sărit calul. Nu știu cum se simțea el, dar mie unul mi se făcuse scârbă și așa fi vrut să-i spun să plece de la masa mea ori măcar să tacă dracului din gură. Însă când a legat-o pe Vica și de un elev dintr-a opta, nu știu ce mi-a venit, că, înainte de a înțelege ce fac, i-am aruncat berea în obraz, apoi l-am pocnit cu halba în frunte.

Când m-a întrebat polițistul ce-am avut cu el, așa i-am și zis:

- Nu știu, domnule, nu știu ce mi-a venit; că abia îl cunosc pe omul ăsta.

Dar de câte ori îmi amintesc mă bucur că am făcut-o și-mi spun că a meritat amenda plătită atunci.

desen de Carmen Racoviță

Stela IORGA

Tăitei de casă

Măi, tu, singura care ai dreptul să mă faci „loază” și ești măritată cu un calculator; tu, care arăți ca naiba în celebrii pantaloni de lână cu care bucătărești și cu basmaua din care îți țâșnește părul țepos; tu, inginer hard, învârtind necăjită tăiteii de casă bombănind: „Uite cu ce îmi pierd eu timpul, în loc să citesc!”; tu, cea mai dură, făcută K.O. de conservele de toamnă cărora le pocnise celofanul și privirea ta de om bătut de soartă cu care contemplai cazanul, iar eu tăvălindu-mă de râs!; casa ta, care a reprezentat pentru mine o oază în care puteam să respir toți acești ani și în care nu am pășit uneori cu lunile, călcând în străchinile tale ca un măgar, dar trăind bogată cu ideea existenței tale; tu, care adori florile în ghivece, iar eu nu pot să le sufăr, și prietenul tău, cactusul, căruia îi puneai sau îi scoteai funda, în funcție de dispoziție!; tu, la care am venit de atâtea ori să mă jeluiesc și plecam jeluindu-te pe tine; măi, tu care nu ai „step” în program și mă ții la curent acum, după ce mi-ai fost primul lector, cu lecțiile tâmpite din cărțile copilului (uite așa aflu la bătrânețe că dealul nu e formă de relief!), și cu ședințele și mai tâmpite cu părinții; tu, care îmi povestești despre „frecvența ciudată” a unor vase în chiuvetă și îmi descrii „angoasa prăjiturii de duminică”; tu, care cumperi fustițe „țâfoaie”, deși ai băiat; ție, căreia a început să ți se pară că lumea vorbește prea mult sau mi te plângi că „îți sare câte una în brațe ca o maimuță”, a venit vremea sa-ți spun:

- Ți-am păstrat în acești ani toate pieile pe care le-ai schimbat tăcută și din ele mi-am făcut un obiect de podoabă, așa cum m-am priceput eu și l-am prins la reverul taierului, să-l privesc, când mi se face dor de tine, prietena mea.

Panait Căpățână

clepsidră pe orizontală

Domnișoară aștept pe traversul bizar
anotimp criminal pentru iedera mea,
lasă-ți pleoapa tangentă peste cercul polar
să nu plângi c-o să-ți plouă-n zadar în cafea

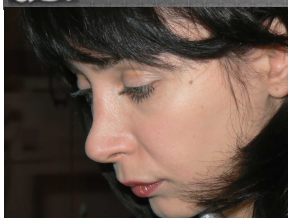
Văduvind de alcovuri sfârșitul de veac,
cu părinții dansând geamparalele vii
pe un cântec scobit sub un trunchi de
copac,
să cădem de acord într-un coș de hârtii

Și arzând la mijloc ca un glob ocular
am putea amputa o țigară de-ai vrea,
domnișoară aștept pe traversul bizar
anotimp criminal pentru iedera mea...

viitor deținut politic

Și m-am născut într-un târziu, atent
la moașa întristată de imaginea staulului în
care se petrece evenimentul
Staulul așezat în dreapta Tatălui
eu
așezat între pulpele mamei
care zâmbea prostită.
Să faci dragoste cu nimeni
și culmea
să naști imediat după asta
un prunc crucificat de cuvinte.
Pilat din Pont s-a spălat pe mâini în Piața
Universității
și eu obsedat de greva foamei
mănânc litere
dintr-un rebus neterminat.
Ea a slăbit
vorbește cu mine
făcând semne cu inima
între coasta a șasea și a șaptea în partea
stângă.
Mama râde prostește
de stânga,
de stânga...

Florina ZAHARIA

roz și obiecte

ies dintr-un gol
din poziția mamei îngropate
atât de caldă
cu frig incandescent în stomac
arzând
acum florina e purtătoarea unui rozmamă
e pieleța prin care se face separarea și pânda.

cuvintele ies din mâini
cuvintele au ieșit moarte.

iselin doarme în patul ei imaginar
și pierdut
leagănul acut al propriei minți
degetele lovesc întunericul
intră în el

te pierd
sub piele e GOL
lipsa e un obiect înșiropat
ca și uitarea
un loc întins peste tot
o distanță de sine pe care o guști cu paiul
dintr-o groapă
dintr-o lume
dintr-o burtă
hrănită zilnic cu fiica interioară
cu dărâmurile frământărilor ei
construite de alte mâini în mine

stomacul meu lipit de al ei
într-o joacă inconștientă
de a crește peste cuvinte peste durere peste
orizont
un simptom moale și înveninat.

eu și ea
dezlipind dintr-un sân gustul altei mame
și chipul care nu se vede deloc
amândouă ținându-ne strâns
într-o mamă îngropată.

o smulgeam din mine
doar ca să lipsesc eu din ea
să o curăț de ceva viu de durere
de ruptura murdară

n-a plâns niciodată
i-am atins ochii goi și uscați
înlocuiți
nici cu mâinile nu a plâns
neîntinse vreodată
neatinse
într-un strâns schizoid cu mâinile din trecut.

scriu în mine
de parc-aș fi un gând cu picioarele strânse
înfipite în vârful unei uitări

nu mă întind
ocup cel mai mic loc din mine
un spațiu roz neutilizat
neintegrat
din care ies particule dezmembrate
mănuțe și teamă.

e întuneric
deși groapa a ieșit în afară
expulzată cu firișoare roz
de umăr
de mamă
de fanstasmă

obiectele care umpleau groapa s-au pierdut
ca două fetițe
depărtându-se și apropiindu-se
în aceeași mamă.

mă văd
ochii sunt înăuntru
într-un punct suspendat
într-o florină mică
în care s-a deschis pământul.

sunt atât de departe
transformată în carne
în scârțâit de pielea ta și pielea mea
ca unic zgomot care trezește orașul.

Adi G. SECARĂ

Gulliver, din carte-n carte...

(III)

Un idol? Nu credem că Dan Puric ar vrea să fie un idol...

Poate dorește bonom să fie asemenea sfinților... Ori asemenea îngerilor, deși, știm prea bine, ontologic vorbind, este o imposibilitate... Cu modestie (cât de falsă poate fi orice modestie?) spune în primul interviu: „Eu mi-am înțeles menirea astfel: să mătur poteca spre Biserică. Încerc să-l sensibilizez pe omul modern, prin artă, față de cuvântul Mântuitorului” (p.15).

Cum adică „omul modern”? Nu „omul recent”? Omul, care... om? Mda, într-un fel, Dan Puric face o altfel de politică... Cu o oarecare substanță. Creștinească, evident... Dar când în același paragraf spune că „am realizat că arta adevărată este arta creștină. Și cred că viitorul este al ei” (deși imediat nuanțează, nu știm dacă foarte conștient de o posibilă interpretare... ecumenistă: „Arta lipsită de Dumnezeu nu e artă – o putem numi divertisment, performanță, dar nu artă. Arta este mărturisire, fără ca prin aceasta să fie neapărat artă bisericească. Restul e mimetism, e fals, go!”) deja înțelegi că eroul nostru (mda, pentru mine este mai valabilă căutarea de eroi decât de idoli. Eroi autentici... nu revoluționari, nu haiduci; vă rog, nu mă puneți acum să vă dau definiția eroului: n-ar fi deloc spectaculoasă! Oricum Superman, Batman ș.a.m.d. nu au ce căuta aici!) vorbește și de dragul ființei cuvintelor, limbajului, comunicării, prieteniei cu oamenii... Dar arta hindusă, arta musulmană, arta... eschimoșilor ce fel de arte sunt? În alte pagini se mai nuanțează acest aspect...

Cert este că Dan Puric **sensibilizează**, răfuindu-se în același timp cu istoria (mai exact cu comunismul și ceea ce i-a urmat la noi acestuia), implicat cu fosta Securitate (și ceea ce i-a urmat) dar și cu globalizarea și cu lipsa de... naționalism la care suntem condamnați de către unii (una este să-ți iubești Țara și alta Statul!): „Am conștientizat că neamul nostru este în primejdie și că sunt obligat să trag semnalul de alarmă. Un artist trebuie să fie o conștiință publică, măcar în vremuri de restriște. Până să vină doctorul, încerc să-mi resuscitez neamul cum mă pricep. Nu știu dacă sunt competent în domeniul acesta, dar nu am voie să stau cu mâinile în sân. A mărturisi este darul pe care ni-l face Hristos” (p.17).

Citat astfel, trunchiat oarecum, fără a face legături cu alte citate și gânduri din carte, pare a fi ciudat: cum este neamul în primejdie? Scade natalitatea? Care sunt condițiile care duc la această scădere? Inteligența (indiferent de sursa de proveniență, care uneori o compromite... involuntar) preferă limba engleză și să emigreze? Oare de ce? Se ajunge, desigur și la clasa politică și la cei care o protejează... Și de aici, Dan Puric ar putea deveni un erou demn de o autentică epopee mioritică... Care să nu cadă în „romisme” demne de Țiganiada ori în levantinisme demne de Caragiale și... Cărtărescu...

Ați observat cum ne-a luat valul? Adică de ce să nu fim și noi niște ticăloși precum Ulysse ori Achille... Oare când îl vom prefera pe Hector? Da, desigur, aderarea la o dogmă presupune o oarecare preferare a unei forme de totalitarism... sacru: „... când vrea Dumnezeu, găsești”. „Când vrea Dumnezeu!” Aceasta nu-mi place deși mă supun cuvintelor rugăciunii: „Facă-se voia Ta!”...

Ecce homo!

Dan Puric: „Pe mine mă interesează sufletul, nu imaginea mea. Mă interesează să fiu onest cu ce mi-a dat bunul Dumnezeu”.

Și următorul interviu ne ajută, având titlul „Dragostea, mai presus de artă”... Și prin micile episoade de viață povestite (cum este cel al întâlnirii dintre părinții săi ori acela al hotărârii fiului lui Dan Puric, când era la grădiniță, de a-și duce iepurașul și ursulețul la grădiniță, în ciuda interdicțiilor) te atinge... sufletește. **Sufletul** ni-l simțim miraculos, „sufletul” este un „cuvânt bun” (precum „Dumnezeu”, „înger” ș.a.), sufletul este inexplicabil... Da, sufletul este cel care ar trebui să ne intereseze, dincolo de spiritual critic, deși, după cum citează aproximativ Puric din Grigore de Nyssa “mai degrabă cunoaștem cerul și marea, decât să ne cunoaștem taina sufletului”...

Sufletul!

Da, sufletu’!

(va urma)

desen de Carmen Racoviță

Paul SÂN-PETRU

(din volumul "Alchimia muzelor")

la mare

Pe cea care-o numesc "alteța mării"
răsfaț-o, soare, mult în locul meu,
îmbălsămează-o-n razele maure,
fă-i cald nisipul ca un pas de leu;

răsfață, mare, cu un val sărat
un trup ce stă-n răscrucea frumuseții,
de unde-apoi, femeile pălesc
și-ncep să urce culmile poezii.

flori

Tulpinii i s-a dat o viață verde,
ea anonim va trebui să crească;
în tainică încredere livada
dă lecții de răbdare pământescă;

De grija ei, că floarea se repetă –
prea mută-n albul ei de vanitate,
eu trebuie să le-ntrevăd pe cele
ce-ar dăinui pe creangă dezbrăcate,

că nu știu cum, dar cred într-o rodire
de grindini umilită și ninsoare;
de-o fi cu trupul să-ncălzesc tulpina,
tot cred în pomul meu cu mere rare!

soția pictorului

El își privea femeia pe furiș
pe după pâzna-ntinsă ca o tobă –
când chipul ei se lumina treptat,
când pâlpâiau pădurile în sobă.

"De ce te-arăți și mă privești așa
de parcă iar îți este dor de mine?"
"Tu ești acolo, dar mai mult aici;
Suntem acum, dar și mai mult, de mâine"

fata cu ulciorul

Ulciorul ei a fost cândva pământ
(pământul lui, mai știi ce vietate...)
și apa-n el, răspunsul setei noastre
cu destinații binecuvântate

Ulciorul ei e-o așteptare-n mers
și tot el e o laudă mai veche
că-i singurul adus de-un veac de ori
la șipotul cu apele pereche.

cu furca-n brâu

Toride nopți și zile estivale,
berbecii au uitat că s-au împuns;
se strâng grămezi, cu coarcele plecate
la umbra ce nici azi nu le-a ajuns...

Și tunsul, ca recoltele din câmp;
urca-vor lâni de iarbă și izvor
pe furci proptite-n brâuri mlădioase
ca-n zboruri joase buclele de nori;

Din nori curg ploi, din caer curge firul
precum din cumpeni lanțul de fântână;
bolborosesc andrelele cuvinte
și-n furcă-mi scade norul meu de lână...

pensulele pictorului

Un evantai de pensule-n odihnă
rememorând cromatica visare
unde-au lăsat tot ce șoptise ochiul
pe-ntinsul de uleiuri ce ne-apare!

stau în mănunchi – miros a flori de mere,
a crâng de viscol, a cioban, a boi;
în perii lor sunt încă vieți latente
de regnuri, sentimente și eroi...

Vor bântui coclaurii de pânze
urmând baletul mâinii – zbor lejer –
seduse pân-la ultima culoare
ca-ntr-un irezistibil adulter.

Cosmin RĂDOI

MARTORUL

Trecerea-mi prin cele trei celule întunecate ale vieții nu a fost nici latentă din partea mea, nici subită din partea sorții. Am înnegrit și zgâriat pereții celulei mele, precum un condamnat, singura speranță-mi fiind aceea că, în viitor cineva îmi va citi măzgălele în sânge, sau unghie, sau os. Celula mi-e păcatul, pereții ei îmi sunt testamentul torturii.

Cine-mi va îndeplini ultimele dorințe? Cine-mi va da foc păcatelor în piață principală, sau la umbra turelor decorate în sute de ani de cotropitori? Cine-mi va binecuvânta putrezirea trupească, dar o va unge și-o va opri pe cea sufletească? Cine-mi va oferi vin cu oțet, sau pâine proaspătă, de mirosit? Cine-mi va unge trupul în miresme îmbietoare? A cui va fi pupila ce-o voi vedea din urmă?

Totul a început toamna, prima-mi din viață, reprezentativă în vremurile în care trupurile putrezesc, ploile-mi sunt de lacrimi iar pământul rece, umed, slab, precum inima și ochii.

Totul a început în toamna în care am descoperit că sunt, înainte de toate, om. Nici copil, nici băiat, nici bărbat, ci om slab și coruptibil, dar măreț prin slăbiciuni și fragilitate. Născut cu dreptul de a străluci precum rubinele în noroi, sau de a deveni chiar noroiul ce înghite pe nerăsuflăte rubinele...

Dar, speram eu, departe de ochii tâlharilor sau regilor ce-și doreau coroane împodobite cu pietre fine.

Ce dictatori! O grădină de curiozități cu oameni de știință în primul rând, fiecare mai uman decât altul, fiecare mai bizar ori neputincios...

Unde bizarul întâlnește normalitatea, formând un amalgam ce ne umple plombele, nouă, deținuților politici din acest gulag universal.

*

Precum spuneam, totul a început toamna. Toamnă în care am simțit mâinile crăpate ale bunicului pe pielea-mi albă, pură, mirosind a lapte proaspăt, mirosul tipic de pui, fie el chiar și de om... părul ușor lung și auriu, ce se scâldea sub soarele de câmpie, apoi mirosea a mere coapte.

Acesta eram atunci... acesta eram "Eu"... Un "Eu" atât de depărtat și totuși atât de pur, încât secam aerul afară din biserici și apa rece afară din fântâni. Un "Eu" înainte de a fi șlefuit de mâinile cu nisip într-însele. Iar totul a fost toamna... Când ploaua, dar eu, de-acolo de jos, eram scâldat în soare în timp ce restul mirosea a câini plouați...

Ploaia este pentru Sfinți binecuvântare, ungeră cu mir, pentru păcătoși foc ce arde, arde sub apa și pământ, arde sub vânt sau întuneric. Iar carnea le putrezește precum a demonilor, iar mirosul insuportabil îmbăcsește rădăcinile merilor și-ale perilor și copitele și ghearele dobitoacelor și le umple cu otravă, otravă sfântă ce-așteaptă a lovi în cei slăbi, fie de înger, fie de suflet, fie de trup. Raiul nu a dispărut, ci doar îngerii s-au schimbat, și-au lepădat aripile pentru plăcerile în vin, aur sau pâine. Mi-am lepădat din aripile de-atunci și am avut mare grijă să-mi pun altele de plumb... și să le lustruiesc pentru a orbi și reflecta razele soarelui.

Patruzeci și trei de aripi am schimbat de-atunci iar idee n-am, nici gând nu bat să-mi imaginez câte-au rămas, ori ce-mi voi face din ele, ori de voi zbura vreodată.

Toamna când miroseam cizmele și mănușile de piele, și nu dădeam atenție petelor de sânge, nici crezare faptului că milițienii ar fi răi, sau oameni ce ocolesc bisericile ori preoții, ori spoveditul, ori smerenia. Dar ei au smerenia statului, se spovedesc în rapoarte, nu în genunchi... Nu au lucru cu treburile lumești ori cu cele spirituale, pragul lor sfânt este casa poporului, și doar acolo fac plecăciune sau închinăciune, doar acolo simt resemnare sau regret, doar acolo există viață sau moarte, doar acolo se decide cine trăiește și cum, cine moare, și de ce.

Singurul prag ce merită a fi trecut ori ținut minte. Singurul unde tălpile cizmelor pocnesc la unison cu loviturile condamnaților, unde metalul cizmelor lovește granit iar pielea mănușilor, carne macră și os fraged.

Fiecare era, în dreptul său, Trimisul Domnului pe Pământ, fie în drept de cruce, sau baston. Unul poartă crucea de argint la gât, celălalt își poartă argintul pe umeri, epoleții strălucind în sfântul soare, topind orice rază de disperare.

Am avut din fiecare, eram copilul ce-și făcea rugăciunea în cizme de piele, până la genunchi, haina cunoscută, cu medaliile zornăind în piept, și mănușile de piele, mirosind a vodcă și tutun...

Totul s-a petrecut toamna... sau, cel puțin așa a părut, a părut să fi trecut o doar toamnă blestemată... spovedită în ploi de aghiasmă.

Apoi o iarnă petrecută sub perne de smântâna, în timp ce priveam pe tavan flăcările ce-mi jucau și desenau copilăria precum o piesă de teatru, piesă în care protagoniștii aveau să trăiască o dramă perpetuă, un post negru, nesfârșit al sufletului, o piesă în care pământul părea cald, iar plapuma, rece.

Acest om, trecut bine de 50 de ani, cu mâinile lui mari, de șmirghel, acest om înalt, cu o privire ce nu mulți o înțelegeau, ori o aveau la suflet... o privire ușor încrunțată, dar în fiecare secundă arzând de afecțiune și dragoste... părul ușor lung dar mereu bine pieptănat și dat pe spate, trăsăturile feței ce insulau imaginea unui om iubitor de pământ, izvoare și viță de vie.

Mersul grăbit, poate prea drept contrasta zâmbetelor din fiecare dimineață...

(continuare în pag. 9)

Cine era omul ce se ascundea în spatele uniformei cu umerii lați, mănușilor ce miroseau a tutun sau a cizmelor înalte, veșnic lustruite la perfecțiune, fie pe ploaie, fie pe zăpadă sau noroi? Era tatăl meu, în lipsa oricărei alte iluzii, dornică să-i ocupe locul. Omul ale cărui singure poze sunt în haina de ofițer era tatăl meu. Era iluzia ce mi-o doream și tot ceea ce căutasem... Credeam că va trăi o sută de ani, așa cum îmi promisese... Credeam că va găsi plăcere în a-și vedea strănepoții, în a se scălda cu privirile lor inocente, admirative... Speram, speram să am dreptate, speram...

Totul s-a terminat într-o zi, o zi în care soarele ne încălzea trupurile cu raze blânde și dulci... iar când totul părea să fie prea cald, cerul se deschidea și ne ungea trupurile în miresmele merilor înfloriți, și a salcânilor de-argint.

Nu știam, că ziua respectivă avea să se transforme într-un proces, un proces în care eu eram martorul, un proces ce avea să dureze o săptămână și-o viață-ntreagă, până la condamnarea și moartea tuturor inculpaților, martorilor și călăilor.

Delictul, în sine, avea să dureze doar câteva ore, judecata avea să ne roadă sufletele pentru tot restul vieții. Ultimele lui cuvinte, ce mi le-a zâmbit au fost: "Vrei să mergi cu mine?" Am refuzat... eram prea ocupat cu bucuria mea de soare, încât nu am putut să aud sunetul unui suflet torturat, ars cu vătraiele încinse, sunetul unei mașini de scris ce completa mecanic veșnicul "raport"

Plecuse... plecase călăre, avea să-și vadă și să-și lucreze pământurile... să-și vadă adevăratele muze... soarele, pământul și apa. Ziua trecuse repede, dar nu eram îngrijorat. Știam că va veni să mănânce cu noi, la masa lungă de lemn, de pe care nu lipseau niciodată pâinile proaspăt coapte în curte, sarea din solnița de cristal rusesc sau paharelele micuțe, de țuică, vodcă sau șliboviță. Era un ritual ce-l repeta zi de zi, seară de seară, și nu ar fi lipsit pentru nimic în lume... Adora să mă privească mâncând, cum îmi rup pâinea în bucățele mici și o miros înainte de a o mesteca. Eu, la rândul meu adoram să-l privesc întorcând micul păhărel înainte de masă, veșnic același păhărel de cristal, cu gura dintr-un metal galben, lucios, păhărel pe care erau trase linii subțiri, dezvăluind un model complex cu semnificații aparte. Iar după ce îl folosea, îl puneam cu fundul în sus, spre a nu mai fi umplut sau refolosit la aceeași masă. Un pahar și trei bucăți de pâine rotundă, țărănească, ritualul fiecărei mese. Mâncarea începea a se răci, aburii începeau să dispară precum și în mine iluziile copilăriei dispăreau treptat, fără a se întoarce vreodată.

Calul a ajuns acasă fără stăpân... mergea cu capul în jos, aproape de pământ iar copitele și potcoavele-i păreau de plumb, mișcându-se greoi în iarbă uscată de toamnă. Am plecat în căutarea lui... și l-am găsit, nu departe. Atârna în fața unui apus de soare, apus ce-l revăd zi de zi și care-mi amintește de el. Atârna acolo, de acel blestemat pai de cânepă, precum un păpușoi, pus la uscat. Mă privea cu ochii lui,

în care strălucea soarele, dar nu știu ce avea a-mi spune.

La baza arborelui sub o piatră am găsit două hârtii. Nu se putea face nimic în privința lui... raportul era deja completat. Mașina de scris își întrecuse scopul...

Așezându-mă în iarbă, privindu-l, impecabil îmbrăcat, doar cu un pantof murdar de scoarța copacului, realizez frumusețea locului... Încerc a citi hârtiile... nu-mi amintesc decât "...și mi-am cusut ochii închiși... și mi-am măcinat oasele în făină și m-am copt în pâinea voastră spre a mă mânca în duminici..." De atunci, pâinea nu a mai avut același gust, ori miros, iar pe la biserică n-am mai trecut.

CENTRUL CULTURAL
REDUTA

organizează

**CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE
„CARMEN PATRIAE”**

A VII-a ediție (7 noiembrie 2009)

având ca temă: **Dragostea de țară**

Concursul se adresează tuturor creatorilor români, din țară și din diasporă, de orice vârstă, indiferent dacă sunt sau nu membri ai Uniunii Scriitorilor sau autori de volume publicate, dar în special, elevilor din școli și licee, cenaclurilor literare ale acestora.

Poeziile (pot fi și scurte poeme în proză) vor fi dactilografiate obligatoriu și vor purta un motto, care se va regăsi și pe un plic însoțitor (închis) continând datele de identificare: numele, câteva repere biografice, adresa, numărul de telefon.

Paginile conținând poeziile nu vor purta date de identificare, ci doar motto-ul regăsit pe plicul ce va conține aceste date.

Textele (nu mai mult de zece titluri) vor fi trimise pe adresa: Centrul Cultural „Reduta” Brașov, str. Apollonia Hirscher nr.8, cod poștal 500025, Brașov, România – cu mențiunea „Pentru Concursul Carmen Patriae” (în cazul elevilor se va specifica: secțiunea elevi).

Data limită de prezentare: 15.10.2009 (data poștei).

Juriul (alcătuit din scriitori și critici literari) va decerna trei premii (I, II, III), o mențiune, precum și Marele Premiu „Carmen Patriae” - pentru fiecare secțiune în parte.

Câștigătorii concursului vor fi anunțați, din timp, pentru a fi prezenți la festivitatea de premiere, care va avea loc sâmbătă, 7 noiembrie 2009, orele 10, la Centrul Cultural „Reduta” Brașov.

Informații suplimentare la numărul de telefon (+40) 268-419706 sau la adresa de e-mail: centrul_cultural_reduta@yahoo.com. Director: Marius Cisar.

Petre RĂU

Tudor Cristian Roșca Studiu de bărbat trăgând o sfoară

Volumul de poezie "Studiu de bărbat trăgând o sfoară", semnat de Tudor Cristian Roșca, a apărut în anul 2002 la editura Fundația Culturală Antares. Precum în poemele antice autorul pornește chiar din primul poem cu o invocare a muzei, în versuri care parodiază grandoarea epeică, fără pretenția unei viziuni cosmogonice scufundate în spații olimpice, ci mai degrabă în tentația fragmentarismului postmodernist: "*muză tu memorie care faci / deliciul comerțului și al artei*" ("O", pag 5). Muza mult așteptată este închipuită ca o memorie absolută, universală, inspiratoare și aducătoare de inefabil într-un spațiu în care metamorfoza se petrece pe aceleași coordonate cu creația. Ea este îndemnată să se dezbrace de hainele care altădată nu i s-au potrivit, să se înfățișeze utilă și să insuflă avântul creativ. Poetul invită noul său cântec la independență și proliferare prin "nișteversuri": "*iar voi / cântece ale mele care stați să vă nașteți / în loc fără verdeață / unde nu înfloresc bucurii sau întâmplări deosebite / doar tumultul mașinării zdrăngănitul / de tinichea al întoarcerii / de pe o parte pe alta / schiopătați viguroase / vă spun / învățați să nu vă mai pese / creșteți și înmulțiți-vă voi nișteversuri*". Răstimpul creației este unul rupt din cotidian, în viața tumultoasă a unui spațiu zgomotos și lipsit de vegetație, versul astfel născut, chiar dacă ar schiopăta, ar trebui să fie unul puternic pentru a exprima exact ceea ce are de spus lumii poetul.

Când eul liric nu are a da socoteală despre suferințe drepte sau nedrepte, dar vrea să ne transmită un mesaj grav, poetul apelează la interogația retorică. În "Daniil groapa cu lei & arta poetică" (pag. 12) el își vede desăvârșită penitența în groapa cu lei, neîmplinirea iubirii "*de semen*" fiind pricina acestui sacrificiu: "*ce va spune lumea doamne / dacă mă vor lupta lei / dacă-mi vor bea sângele / dacă-mi vor zdrumica osicioarele / dacă mă vor găsi slab și puțin pregătit pentru slujba iubirii / de semen*". Retorica nu se oprește aici, invocând noi argumente de data asta în favoarea resurecției: "*de ce / tocmai eu trebuie să înfrunt / lei când atâția viteji / înmulțesc praful drumului*". Sacrificiul urmează un ritual petrecut într-un decor autarhic și animat ("*mirosea / frumos a bere și a mici*") și este desăvârșit alegoric prin moartea unui comediant

antic (alias al unui misterios melancolic răposat "b. (++ +)" cu care ne vom mai întâlni și în alte poeme): "*moarte histrionului mânjit cu cerneală / roșie sau mai bine cu sângele adunat / din orbitele goale / ale unei privighetori*."

Împrumutând ritmul și topica unei rugăciuni creștine bineștiute, în poemul "se ruga ." (pag. 14) se inversează rolul divinității cu cel al omului. Nu Dumnezeu este rugat să vegheze asupra omului, ci omul asupra divinului acuzat de autoritarism exacerbant, de lipsă de interes și chiar de narcisism: "*suflet suflețelul meu / aibi grijă de dumnezeu / că șade pe tron în cer / îmbrăcat în ofițer / și se uită drept la mine / și se vede doar pe sine*".

Ca să-l putem înțelege mai bine pe Tudor Cristian Roșca ar trebui să știm câte ceva despre unul dintre idoli săi mărturisii în dedicația din debutul volumului. Este vorba de poetul american Ezra Pound (1885-1972), considerat promotor al unei estetici moderniste în poezie și promulgatorul imagismului. Imagismul își are orininea în poezia clasică chineză și japoneză și pune accent pe claritate, precizie, economie de limbaj, abandonând totodată rima și ritmul tradițional pentru a compune "în ritmul frazei muzicale și nu în cel al metronomului", după cum declară chiar Pound. De la imagism decurge concepția sculpturală asupra poeziei și poetica spațiului alb eliberat de neutralitate. Poetul își eliberează energia poetică în imagini vizuale și chiar estetice, el nu gândește în alegorii, abstracțiuni sau simboluri. În 1914 Ezra Pound a creat o mișcare dizidentă - vortacismul prin care a adus imagismului dinamism și mișcare (vortex+image). Iată ce spune chiar Ezra Pound despre imagine în vortacism: „imaginea nu este o idee, este un punct modal sau conglomerat, strălucitor. Este ceea ce pot și trebuie în mod necesar să denumesc un vârtej, un vortex pornind de la care și prin care se precipită constant. Nu i se poate da, cinstit vorbind, altă denumire decât vortex. Din această necesitate s-a născut cuvântul vortacism”.

În poemul "causa" (pag. 16), este invocat idolul pentru forța de a domina prin scris actul de creație: "*domnul pound scria pentru patru persoane / el vorbește doar pentru una / și-i deplin împăcat cu gloria aceasta*". Tudor Cristian Roșca, admirator declarat al lui Pound, "împrumută" probabil de la acesta jocul etimologic și amestecul multilingvistic pe care le utilizează abund în versurile sale.

Poetul devine melancolic și trist când se regăsește rătăcit într-un spațiu în care excesul de comunicare ar fi trebuit să fie o stare imanentă și totul ar fi trebuit imaginat sub semnul mesajului spus. Astfel, în poemul "doi . asupra sa ." (pag. 18), poetul își declină rolul de postmodernist frustrat de un mediu devenit agasant tocmai din cauza imposibilității comunicării: "*și nu te întâlnești cu nimeni / căruia / căreia să-i poți oferi / o cafea / o frază celebră / călduță pe o vreme ca asta*".

Poemul "exegi monumentum aere perennius" (pag. 20), având un titlu preluat dintr-un remarcabil vers al poetului latin Horațiu ("am înălțat un monument mai durabil decât bronzul"), ridică truda umană la rang de

(continuare în pag. 11)

sisifizare asumată, pentru că orice efort al omului este îndreptat până la urmă spre binele său: *"în ordine desăvârșită / orbul lipește afișe / în beznă"*, în timp ce "adormitul lui rimboud", probabil o aluzie la "Cântecul somnului" al lui Arthur Rimbaud - un alt poet monumental mărturisit și asumat de Tudor Cristian Roșca, ca unul care a dat lumii primul poem imagist (Marine) și a spart în poezie multe principii ale modernității - nu reușește să potolească neacceptarea poetului de a privi lumea așa cum i se oferă: *"acolo jos / în vâlcea / adormitul lui rimboud e o biată / republică de muște"*.

Autorul știe bine să ne insuflă, prin intertextualitate dar și metaforic, blândețea poetică printre lucruri, reușind să ne apropie de lumi cu dimensiuni vagi până la indistinție, dar care se confundă până la urmă chiar și din spațiul oniric cu realități cotidiene. Iar asta se petrece mai ales atunci când poetul devine ferm în detașarea sa. De altfel, o încercare de desprindere din lumea în care se simte încorsetat, încheiată cu o invitație violentă spre țărături noi - înspre apropiere de lumi virtuale - întâlnim în finalul poemului "cinci . asupra sa ." (pag. 24): *"dacă vrei să treci marea / cumpără-ți o corabie și lasă naibii / imaginația acasă."*

În "balada cocoșului gătit" (pag. 25) poetul revine cu elogiul său asupra somnului, preaslăvind-l neconținut pe idolul său Rimbaud: *"ce bine-i să dormi / veșnic tăcut dezgolit"*. Sub imperiul somnului lumea devine feerică, metamorfozată până la nedimensionalitate, subjugată totuși neliniștii cotidiene preluate involuntar ca încercătură spirituală de la antipodul neoniric al acesteia: *"sub poarta azilului / lăcustele îngenunchează / zidurile acoperite de aripi / se ridică la cer împrejurul pruncului / care țipă"*. Tot aici "sora", aceeași zeiță care, cu rochia ei de duminică *"aruncată pe scaun să fie / pânza corăbiei mai departe și mai departe / până fanfara de sfere va tăce"* ("a cappella" - pag. 15), devine "ocrotitoarea mărilor", părtașă la tănuirea cuvântului și, prin asta, mântuitoare a creației poetice.

Poetul nu îmbrățișează nici o umbră de panteism în poezia sa. Divinitatea este întruchipată și divizată pe criterii de zeități izolate, dar prezente.

Totodată, nu îmbrățișează nici latura hedonică a lucrurilor. Etic, el consideră că desfătarea și plăcerea nu aparțin omului, ci cuvântului. Astfel, în poemul "șase . asupra sa . o interpelare ." (pag. 27), voluptatea este considerată o grație divină iar această credință trebuie reverberată și adusă permanent la cunoștința celor care sălășluiesc vremelnic prin cetate: *"dacă toate femeile se culcă vai cu zidarul / cine mai bucură patul regelui strigă și vocea / se sparge într-o mie de voci / cuvintele explodează / sunetele o șterg care-ncotro / ca picăturile de hidrargiu"*. Cel care îndrăznește să se vizeze pe "treptele capitoliului" își poate estetiza trăirile, dar realitatea îl va învălui într-o aură de magie și până la urmă va ajunge istovit la capătul prea mult prelungitei așteptări.

Poetul își contemplă satisfăcut cuvântul așternut, perfect conștient de utilitatea lui. El devine din ce în ce mai îndrăzneț, mai rafinat și chiar mai crud în exprimarea sa: *"totul conform definiției / inclusiv poetul întristat / melanholic / izbînd / cu pintenii reci în coastele poeziei / ca și cum ar urca treptele capitoliului"*. Cuvintele nu sunt întotdeauna aproape, uneori suntem tentați să credem că de fapt ele nici nu există, sau sunt ascunse într-atât încât numai prin efortul supraomenesc al creatorului sunt aduse la lumină și potrivite acolo unde au locul pregătit anume pentru a fi așternute definitiv. Altfel rostul poetului s-ar pierde în neant, iar simpla întoarcere la origini nu mai poate fi o soluție salvatoare: *"nu mai găsești / nimic demn de luare aminte / ar trebui să ceri banii înapoi / dacă te-ai putea într-adevăr / întoarce acasă"* ("șapte . asupra sa .", pag. 29).

Mișcându-se circular în spațiul unic dintre eul poetic și lumea exterioară, fără să-i pese deloc de delimitările și așa destul de neclare dintre obiectiv și subiectiv, în poemul "gigă" (pag. 30) poetul ne aduce în cadența unui ritm mai viguros, așa încât chiar și acordurile reci devin jertfe arzânde și zguduirii interioare: *"întunericu'i fierbinte / ca verbul între cuvinte // plouă cu odicolon / și cu dalii kiki caron"*.

În spațiul mirific al poeziei eul liric descoperă îmbieri olfactive în esențele arome ale unei ploii candidă. Dar este supus totodată și unor senzații vizuale, într-o abundență de culori imaginate prin Dhalia de tip Kiki Caron, cu referire de fapt la cunoscuta sportivă franceză Christine Caron care, pe lângă numeroasele performanțe sportive s-a impus și în alte domenii reușind să inspire cu popularul său nume stiluri și maniere noi în lumea comerțului și a artei. Printr-o trimitere la primul poem din volum ("O") în care poetul învâța arta inițierii prin invocarea muzelor memoratoare, suntem invitați să vedem ceea ce seamănă cu o limpezire a lumii complexe pe care acum poetul începe să o străbată din ce în ce mai liniștit: *"adormitul lui rimboud / se ridică astfel - o"*. Revelarea vizuală continuă în același ritm plin de tact, oniricul este și el aproape, poetul e mai sigur pe sine și percepe imagistica chiar dincolo de ziduri: *"te trezești / simți că-n perete / sunt (vâslind) vagi siluete"*.

Dar lucrurile nu sunt totdeauna simple. Chiar și atunci când ai învățat bine o lecție, te poți trezi pe dinafară, rupt de realitate și aruncat pe marginea unei prăpastii. În miezul unui citadin în care bântuie melancolia sau poate din lipsă de inspirație poetul poate aluneca uneori pe panta descumpănirii. De aceea trebuie să treacă mereu prin furcile caudine ale creației sale: *"undevea textul se / rupe / lucrurile / tind la răscoală / și / lu- / mea / realitatea / heteron / cu- / vintele mari / sfârșesc într-o groaznică / parataxă"* ("play back", pag. 31). Structural, în contextul poemului lucrurile par că se petrec aievea, precum se vede din așezarea și ruperea aparent aleatoare a cuvintelor. Durerea creației trebuie să fie una majoră, eul liric trebuie să-și estetizeze trăirile. Procesarea juxtapunerii,

(continuare în pag. 12)

atât de ilustră uneori în poezie, se poate transforma într-un calvar. Însuși titlul poemului invită la reluare, la o perpetuă reaşezare vindecătoare.

Regăsirea însă este una din armele poetului. Chiar și istovit, el trebuie să meargă mai departe pentru a-și împlini destinul. Întreruperile nu aparțin creatorului ci lucrurilor din jurul acestuia. Prin venire, el nu trebuie să se prăbușească decât în veșnicie. În rest, oriunde s-ar afla, el va regăsi tărâmurii noi, demne de aflare și împreunare. De aici va trece la următoarele, va rătăci vremelnice și singur din creangă în creangă, și tot așa, până la desăvârșire: *"pasărea obosită se așează pe creangă / privește când cu un ochi / când cu celălalt / creanga se rupe / copacul cade / pământul se desface în două și / în miezul său apar cele / întâmplare și neîntâmplare plutind / pasărea zboară"* ("cap de operă", pag. 34).

O liniște "ca într-o fotografie" este întâlnită de poet în spațiul inuman al unei măcelării, acolo unde numai lupi hămesiți și-ar putea regăsi statornicia: *"e liniște ca într-o fotografie / seara în măcelărie"* ("gigă", pag.49). Amintind parcă de abatorul bacovian, eul liric se lasă sedus de o cromatică simplă dar expresivă în contextul unei carmangerii: *"e foarte frumos - / atâtea nuanțe de roșu și roz"*. Oasele, dar și sculele care le-au cioplit fără să le desfigureze, ating apogeul temeiniciei și robusteții. Cuvintele îmbracă încărcătură lirică prin povestea locului - legat probabil de timpuri rememorate - și acordă șanse hulpavității, singura nimerită și cu drept de acces în acest "subceresc" spațiu.

Titlul cărții este împrumutat de la poemele denumite de autor "studiu de bărbat trăgând o sfoară", care susțin tema centrală și apar în șase variante distincte de-a lungul întregului volum. În primul dintre acestea poetul se regăsește în spațiul firesc în care își petrece creația, purtând cu sine puteri revelatoare, umbre și lumini de tot felul, așteptând pulverizarea senzației de cotidian și îmbinând monoton, într-o muzicalitate difuză, iluzia descifrării de sensuri: *"pe aici turnurile sunt înalte și verile scurte / cetățenii urcă găfâind spre staționar / duminica miroase a plăcintă cu nucă / până târziu când se aprind luminile și / se aude pe lumea cealaltă marea vuind"* (pag. 22). Aproximând metafizicul, finalul poemului consemnează cuvinte, gesturi și imagini evanescente, învăluite într-un abur eteric: *"de la fereastra mea văd vânătorii care curăță porcul / de ciori și de câini ne salutăm trec mai departe / dispar în aburul verde care le iese din guri / în timp ce vorbesc despre tine"*.

Discursul poetic este grefat pe o sensibilitate permanent autarhică, supusă imaginației și datorată experimentării singurătății de care se simte din ce în ce mai pătruns. Prin amplificarea sentimentului că omul se confundă cu universul, eul poetic devine energic și își propune să intervină în treburile cosmice și telurice în același timp, căpătând dintr-o dată puteri nebănuite sugerate de însăși forța

creatoare: *"hai să tăiem luna-n două : / o bucată s-o punem pe pâine / cu alta să ștergem fereastra : / umedă ca o limbă de câine ."* (pag. 32). De fapt, prin voluptatea de a rămâne fixat îndelung asupra unui impuls sau unei imagini, prin vaga pregnanță afectivă, reverberația reușește în cele din urmă să substituie realul: *"cu alte cuvinte primăvară sau toamnă : oho / mult mai departe mult mai deplin : / domnii părinți se cunosc între dânșii precum / domnul luni domnul marți cu domnul vecin"*.

Trezirea la realitate se petrece uneori brusc, dar este prin excelență crudă și rece. Evocările de elemente comune, sugerând diversitatea și imensitatea, creează impresia unui univers domestic. E posibil însă ca exact asta să fi fost intenția poetului, relevată aici pentru a-și apropia realitatea până la identificarea cu ea. Iată poemul în întregime: *"mă trezesc și țigara încă / arde pe ciobul de farfurie / în gura mea toate cuvintele s-au topit / unus de multis profesor medic / croitor simigiu de asemeni / ca și cum rochia ta galbenă / n-ar fi fost aruncată niciodată aici / pe covor"* (pag. 35).

"Maica viziune" este folosită în volum ca un fel de laitmotiv pentru invocarea imagisticii de care poetul - o recunoaște el însuși - este tentat. Ea întruchipează punctul central al creației, vibrație sublimă spre care tinde autorul: *"îți trec limbile zgrunțuroase pe față / maica viziune întoarce într-una / osia lumii"* (pag. 36).

Ajuns pe culmi eul poetic este învățat să accepte că nu mai are unde merge mai departe (nec plus ultra) și nici nu trebuie să coboare ștacheta: *"să fie oare o viață nouă / cea pe care o încep acum / eu zeul stupid / al unui templu de răchită"* (pag. 38). Spațiul sublim atât de vânat de spiritul creator este îngust și neîncăpător, dar o parte a acestuia aparține în exclusivitate divinității: *"n-avem loc aici pentru toate / câte ar fi să se nască / trebuie să rămână și unele / sus în colivia cerească"*.

Poetul este conștient de neputința cuvintelor de a capta sensuri. Dar el proiectează totul cu obstinație și pune din nou retorica la lucru, de data asta pentru a-și exprima amărăciunea cu privire la incertitudinea concreteței lumii, iluziile și amintirile vagi, sugestiile și intuițiile de tot felul. Se întâmplă asta chiar în ultimul poem cu același titlu, evocând însăși esența gândirii: *"cu filozofia nu înnozi un capăt de ață / dar-mi-te să despici firul în patru / neprieten adică neputincios / blestemat fie cine gândește altfel"* (pag. 40). Tot o notă de elocvență emfatică trădează și versurile următoare: *"cine ești tu ? / eu sunt iubita ta / nu-i nimic nu-i nimic"* (pag. 40).

De la Bacovia, singurul poet român semnalat în mulțumirile aduse la începutul volumului, Tudor Cristian Roșca împrumută, posibil, stilul aparent abuziv de a da același titlu unor poeme distincte. Tot de la marele și „singurul poet ce a coborât în infern” - așa cum îl caracterizează Nicolae Manolescu - mai moștenește și monotonia orașului

(continuare în pag. 17)

Rui Zink - Cititorul din peșteră Editura Humanitas, 2008

de Georgiana STAN

“Cititorul din peșteră” de Rui Zink este un îndemn la citire cu ajutorul unui basm în centrul căruia se află copilul necititor. Cartea răspunde la unele întrebări existențiale legate de universul criptic al cititului. Cea mai mare nedumerire a necititorilor este de ce să devină cititori; Anibalector clarifică subtil această nelămurire: pentru a trăi.

Copilul este aruncat într-o inițiere fără să vrea, deci pătrunde în lumea cărților sfios și plin de neîncredere. Dar până să intre în acest «joc de-a cititul» naratorul descrie viața băiețușului, reprezentantul necititorilor.

Prima parte a acestui roman este «Călătoria», prima etapă a inițierii. Viața copilului este statică precum singur mărturisește: «Țara copilăriei mele este o miniatură într-o sferă de sticlă, din cele care produc zăpadă de polistiren dacă le scuturăm, dar în care, dacă nu le scuturăm nu se întâmplă nimic». Părinții lui erau divorțați și nu prea se ocupau de educația lui, devenise un mic hoț. Băiatul se justifică spunând că «Toată lumea fură ceva de la cineva: bani, idei, muncă, timp, viața chiar». În spatele acestor vorbe se află realitatea crudă de care copilul este conștient. Este dureros ca la o vârstă așa de frumoasă, de 15 ani, un copil să considere cu persuasiune lumea decadentă.

Fugind de garda regală, el ajunge pe o corabie unde avea rolul de a sta singur pe platforma gabiei. Aceasta este o pregătire pentru experiențele viitoare; prima oară când s-a urcat pe catarg a avut amețeli, semn că fiecare început are greutatea lui.

În roman apare un personaj deosebit de interesant, pe nume Keequog care avea pe corp «șase sute douăzeci și șase de poeme și trei romane» ca tatuaje. Probabil era un marinăr ce iubea așa de

mult lectura încât dorea să fie mereu la îndemâna lui. Atunci când descoperă căla plină de cărți consideră că este «vreun capriciu de-al căpitanului». El nu crede că cineva poate fi realment interesat de cărți și are o atitudine puțin disprețuitoare.

Copilul deține totuși curaj și istețime, astfel el află că sunt în căutarea unui animal Anibalector ce îndrăgea foarte mult cărțile. Nu putem să nu facem legătura cu Hanibal Lecter, personajul din «Tăcerea mieilor» de Thomas Harris. Acesta era un canibal sofisticat care pare că știe mai multe decât arată și ajunge să îți schimbe viața. Un personaj asemănător este Anibalector, cu deosebirea că el este un lector animal deosebit de înrăit.

El este descris de căpitanul corabiei ca «o brută păroasă care citește», apoi consideră că animalul are probabil o slăbiciune pentru mirosul cărților. Căpitanul îi spune copilului un adevăr ce nu este de laudat și anume că în ziua de azi nu se mai citește. Oamenii sunt considerați superiori, de aceea vestea că un animal, o brută citește nu pare decât un zvon.

A doua parte este esența romanului, este secțiunea în care îndemnul la citit este cel mai convingător. Încă de la prima conversație animalul se declară total împotriva televizorului. El are un argument solid: «cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău». El demonstrează astfel că lectura unei cărți îți dezvoltă mintea, imaginația și capacitatea de a gândi. Anibalector este evident superior ca gândire, deoarece el citește «pentru a n-a oară aceleași cărți», pe când oamenii nu citesc mai deloc.

Cum spuneam mai devreme, trebuie să citești pentru a trăi. Copilul începe să citească și să comenteze cărți pentru a nu fi ucis de Anibalector. Inițierea lui începe din obligație, dar personajul realizează că încep să-i placă anumite cărți și că a învățat să le aprecieze.

Anibalector are o teorie interesantă despre cum să citim. Noi ar trebui să vorbim “limba cărții”, fără a ne pierde din personalitate și din modul de a gândi. «O carte era o întâlnire între două voci: a noastră și a cărții». Modul în care ne putem arăta personalitatea este să subliniem cărțile pe care le citim. Astfel se va vedea în ce pasaj ne regăsim sau ce considerăm important. Este o amprentă lăsată după citirea cărții. Altfel apare uitarea.

Anibalector este un învățător deosebit, un psiholog. Nu a spus niciodată «cititul ajută la...», ci i-a răspuns copilului că nu servește la nimic. Aceasta nu înseamnă că nu folosește la nimic, ci că fiecare trebuie să descopere ajutorul lecturii. «Vei învăța că lucrurile cele mai importante în viață sunt cele care nu servesc la nimic!».

Profesorul vrea să vadă rezultatele muncii sale, întrebându-l ce părere are despre «Când s-a trezit, dinozaurul era încă acolo». Băiețușul îi face mai multe interpretări, iar el este foarte mulțumit și mândru de ceea ce reușește. Inițierea este aproape de sfârșit.

(continuare în pag. 14)

«Îmi plac toate cărțile.

-Măi băiete, sper să nu fie chiar așa».

Anibalector îi arată o altă parte a universului cărților. Există și cărți ce nu sunt scrise bine, cititorul trebuie să știe să le separe de celelalte. El trebuie să caute, să muncească pentru a găsi o carte bună. Acum se vede de ce Anibalector ura așa de mult televizorul: «O carte ne cere să mergem noi la ea». El are o atitudine furibundă atunci când compari cărțile cu aparatele electronice și acționează cu vehemență.

Sfârșitul inițierii constă în prinderea lui Anibalector. A treia parte, «Întoarcerea», presupune întoarcerea acasă, dar, ca și în «Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte», au avut loc schimbări. Copilul nu mai putea să se întoarcă la «vechea gașcă» pentru că vede lumea altfel; vâzând o față cu ochi căprui, caută o rimă pentru căprui. Schimbări pot fi observate și la părinți ce «păreau diferiți, mai bătrâni, dar și mai crescuți». Se observă maturizarea copilului atunci când se impune ferm în fața părinților că nu vrea să fie pretextul împăcării lor.

Atunci când i se curmă libertatea de a citi și de a fi el însuși, Anibalector «era melancolic, cu ochii lipsiți de strălucire, goi, aproape ascunși în fața hirsută». Nevoia de a citi îl roade pe dinăuntru, primind însă cărți noi «zâmbește vag».

Anibalector renunță la citit atunci când devine un exponat pentru oameni. Scopul lui a fost să-l învețe pe copil arta de a citi, nu de a amuza necunoscătorii. «El nu era dispus să stea de vorba cu ei». Anibalector are o iubire așa de mare pentru carte încât nu vrea să o «murdărească» cu neștiința altora.

În final, copilul dorește să-l elibereze, iar lectorul sare lângă el.

«Tu te-ai fi putut elibera până acum...

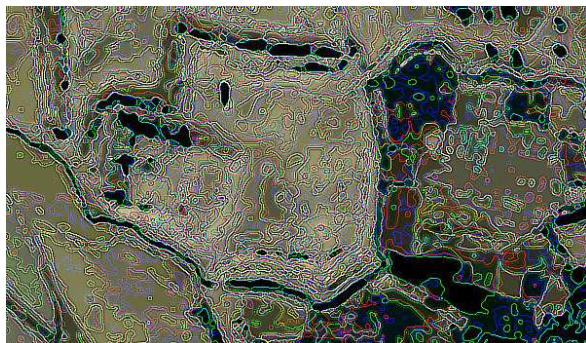
Nu, n-aș fi putut. Îmi lipsea un prieten»

Extrem de mulțumit, Anibalector îl numește pentru prima oară «bărbățel», dovadă că acum e capabil să hotărască singur ce dorește în viață și că face deja parte din lumea cititului. Îi dă libertatea de a interpreta o carte fără să se mai consulte cu cineva.

Căpitanul este cel ce arată iar un adevăr crud al acestei lumi:

«- Doar că-i place mult să citească...

- Dar trăim într-o epocă în care asta face din el un monstru»

desen de Carmen Racoviță

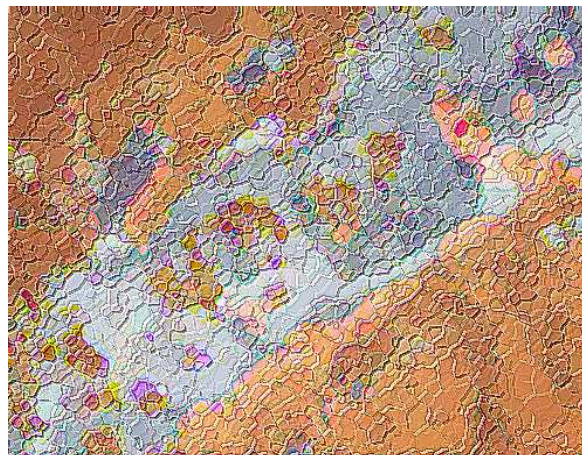
Elementul ludic este că, în filmele făcute de oameni, băiatul e înlocuit cu o «blondină de care se îndrăgostește Anibalector». De aici deducem că oamenii nu sunt interesați decât de scandal, iar descoperirea lecturii este absolut neimportantă pentru ei.

«Nu mai eram minor după cap și nici după inimă». Pedepsa lui este să devină scriitor. Copilul a învățat să citească, la sfârșitul romanului el începe să scrie. Și astfel viața lui se schimbă: devine mai responsabil, are o gândire logică, rațională și imaginație bogată.

Consider parabola lui Rui Zink un mod foarte interesant de a îndemna cititorii la lectură pentru că «o carte valorează tot atât prin ceea ce spune ca și prin felul cum o spune». Naratorul are un stil exuberant și diatrib de factură matură, iar creația lui este un amestec omogen de gnomism, meditație și element ludic. El este, în această operă, heterodiegetic auctorial și homodiegetic actorial.

Cartea transferă abstractul în planul real, aducând în fața cititorilor ideea de «hong-kong». Focalizarea internă este un imbold spre introspectivă, cel ce citește trebuie să aleagă între a fi un necititor sau un cititor, trebuie să aleagă personajul copil sau pe profesor. Acțiunea conativă de a scrie un roman care incită la citire face mai ușoară misiunea cititorului de a descoperi părțile ascunse ale unei cărți și de a căuta simboluri în spatele cuvintelor.

Acest roman poate fi frapant pentru că descoperă realitatea deosebit de crudă, însuși un personaj mărturisește fără nicio preocupare că lumea nu mai citește. Totuși, este cât se poate de glisant, este aproape imposibil să te dezlipești de citit, să renunți, atunci când pur și simplu aluneci înspre mijlocul acțiunii. Opera epatează tocmai prin calitatea de a fi simultan și frapantă, și glisantă.

desen de Carmen Racoviță

Nicoleta ONOFREI

La bal mascat

La mine aici e întuneric și ceață. Este prea centru ca să fie lumină. Becurile nu răzbat atât de adânc. Copilul încearcă. Se cațără și plânge să vadă ceva. Mizeria cea mai mare nu se adună la margini ci în inimă. Dacă te dai mai în spate, atunci vezi *the bigger picture* și îți vine să râzi. Într-adevăr Andrei făcu doi, trei, patru pași în spate. Atunci văzu, nu contează ce. Ideea era să prindă imaginea. Strânge din ochi, iar pomeții bucălați i se umplu de zâmbet. De ce este ceață peste oraș, de ce negrețea se înteteste spre mijloc. Pentru că de ce este turmentat omul. Te adâncești în pădure, e mai întuneric, te adâncești în oraș, e același lucru. Chiompăiala e mai evidentă și fața mai față. Cum să nu se strâmbe la ei Andrei. Un copil vede mai bine mereu. Trec oameni înalți, la costum și serioși. Mutre academice de oameni centrali. Care, atunci când nu-i vede nimeni aruncă gunoiul pe geam și academia o fac la baie cosându-i doi pumni nevastei. Andrei privește mulțumit sceneta, ca la Teatrul Gulliver că a fost odată și știe cum e. Își lovește palmele micuțe unele de altele în semn de aplauze. Andrei bate din picioare de fericire iar actorii sunt deranjați de zgomotul subit scos de copil. La ce se holbează copilul ăsta? Se întrebă actorii. Și de ce-o fi atât de vesel? Nu știe că în centru e ceață? Nu l-au educat părinții? Când e ceață și întuneric nu e bine să dai din picioare așa, că s-ar putea să cazi...

Episod 23361

Victorița – naivă (nu că ar fi altfel de obicei, tot ce are e naivitate și totuși poate ăsta e atuul ei față de alții/altele). Ea este de o seriozitate copilărească, iar copilăria ei este serioasă. Are indefinit în suflet și visează. La ce visează ea oare? Feți frumoși pe stânci călare? Hmm...Visează lumi posibile cu alte Victorițe care e tot ea. Acolo nu e Victorița – naivă. Acolo e Victorița – eroină. Acolo știe să vorbească, are cunoștința eleganței datului din mâini academic, este elevată. Vorbește cu pictori picurători de sensuri ascunse conceptului arid, cu nepoți de al lui „nenea” Mozart și îi și înțelege. La parte la dezbateri însuflețite cu argumente valide și inteligente în Universități mari cum n-a visat ea vreodată și își atinge palmele cu cele ale lui Dennett. Și așa cu ochii umezi și mari se gândește la patul ei de paie, camera spoită într-un fel de culoare și geamul foarte mic prin care intra prea puțină lumină. Ea nu și-a uitat cămăruța aia în care proiecta povești cu îngeri și demoni, cu frunze căzând și soare răsărind. Unde se dădeau lupte între victorițele de ea. Vedeți voi, ea este romantică, melancolică, cu inimă pentru trecut, cu păru’ lung vâlvoi și puțind a oi. Că cică așa se purtau ăștia din curentu’ ăsta – ciufuliți și mâzgăliți. (Acu’ știm de unde vin țechii din cap și negru’ de la ochi la emoști)...Poc! Intră mama în cameră și se trezește fata. – *Du-te și ia pâine!*

Teatru

Printre umbre merge Victorița. Umbre vede. Și se sperie. Străzile luminate stins. Stinse sufletele din jur. Glasuri mici și sparte. Vântul șuieră prin crăpături și locuri uitate, de vis. Nimeni nu o vede. Nimeni nu vede. Nimicul.

Respirația sacadată. Transpirația rece. Victorița clipește. Strânge din ochi pentru a-i deschide apoi măriți. Părul o gădilă, un pic cam tare, pe gât, pe spate. Se rotește. Se uită peste tot prin preajmă. Umbre. Umbre.

E întuneric, prea întuneric. Se apucă de cap. Își smulge părul ciufulit. Strânge din dinți. Din dinții ei stricați. Dar crescuți cu lapte de vacă. Nu înțelege ce e cu umbrele. De ce sunt atâtea. Doar ea le vede, doar ea este. Inima bum-bum, bum-bum, bum-bum. Dacă e ea? Dacă ea este tot ce este? Tot ce vede? Se întrebă, creierașul ei mic, mic dar plin de vise. Venele se umflă, fața îi crapă. Totul plutește. Formele se pierd...

În mâna ei un cuțit. Pe cutitul ei sânge.

Ce sete o apucă, ce cuțit mare și frumos. Ce disperare cruntă, ce isterie.

Ea copila. Își vede capul trosnind. Pe perete. Unde a văzut cornițele.

Nu mai sunt acum.

Aurica RĂU

GRĂDINA

Soarele coboară încet spre asfințit. Bolta împodobită de struguri negri și aromați tremură ușor sub adierea răcoroasă. Farmecul serii mă fură, mă duce. Poarta grădinii mă cheamă. Tresare când mâinile mele, care au dorit-o atât, o atinge. Suspini încet, se învoiește, mă lasă să trec.

Mă aplec sub coroana cireșului sădit de tata. O creangă mă agață, mă trage înapoi. Iartă-mă! Îl rog și mă întorc să-i înlănțui cu brațele, trunchiul. A crescut, am crescut! Parcă mai ieri înfloreau pentru întâia oară. Ani la rând a înflorit fără mine. Dulceața cireșelor sale, pentru mine, a rămas o amintire de mai. Coroana îi freamătă, mă înțelege. La câțiva pași de el dăinuie măruț. Înalt, cu brațe largi, întinse, ca un bunic așteptând să-și îmbrățișeze nepoții. Dorită, tandră, caldă îmbrățișare. Mă așez pe genunchii lui de rădăcini, fața mi-o îngrop în cutele trunchiului bătrân și ascult. Foșnet domol, poveste cu tâlc. Nici un suspin, nici o tânguire, doar o poveste cu tâlc. Merele roșii îmi zâmbesc printre ramuri.

La umbra gardului, un pâlcc de căpșuni. Alături, un mic zmeuriș. De unde? De când? De când nu mai e mătușa Tincă a lui Ciudin, poate de atunci... Doar ea avea în grădină căpșuni și zmeură. Când se coceau, îi aducea un castron plin mamei: "Ia, fa! Ia, de sufletul lui Neculai al meu, că tare drag mi-a fost. Și al mamei, Dumnezeu să-i ierte pe amândoi!" "Bogdaproste, leliță Tincă!" îi spunea mama. Lua castronul, îl pune în cămară, la racoare și îl scotea doar la masă, să ne înfruptăm cu toții.

Băieții, însă, de cum se înroșea grădina mătușii Tincă, săreau gardul și dădeau iama prin bunătați. Ea îi pândeau, neputincioasă, venea apoi la mama și-i pâră: "Fa, arhanghelii ăștia ai tăi iar mi-au tăvălit grădina!" "Lasă, leliță Tincă, c-or veni ei acasă și le-o arăta eu lor!", o liniștea mama. "Fa, da cheamă-i amu, să văd și eu!". Și mama, neavând încotro, îi chema pe frații mei și le trăgea câte o scatoalcă la fiecare, iar mătușa spunea satisfăcută: "Aașa, fa, așa! Ei, amu, am prins și eu la inimă! Împielitaților!" iar ochii mătușii, albaștri de te înecai în ei, scăpărau atunci de bucurie.

Dealul flămând mușcă din soare. Dangăt de clopot vestește sărbătoarea. Caut cărarea știută, pierdută. Pe lângă gard, pe sub vișini, pare să mai fi trecut careva.

Pășesc cu grijă pe cărarea ghicită și ajung îndată la capătul grădinii. Hotarul cu grădina vecină e străjuit de o parte și de alta de pruni. Ramurile lor umbresc, înjumătățit, ambele grădini. Răcoarea ierbii permanent umbrite îmi înfioară tălpile, îmi recheamă amintirile. Gândurile mele trec dincolo de gard.

- Ileană, fa Ileană, n-auzi, fa, că rage vaca în grajd? Dumnezeii mă-tii de muier! Taci și tu, că-ți crăp capul amu, copchil afurisit ce ești!

Ileana, cu basmaua trasă de aiurea pe cap, cu fața pământie, crăpată ca un ogor lipsit de ploaie, iese din grajd cu donița în mână. O scândură lungă, îmbrăcată, umbilătoare, aplecată înainte, purtând pe grumaz un jug nevăzut. Înfipt în capătul cărării dinspre bucătărie, clocotind de mânie, o așteaptă bărbatul ei, Ilie. O arătare de om. Cap mare, hidos, cu ochi mici, scăpărând sub sprâncenele groase și împreunate ca un pâlcc de măracini, cu un nas mare, borcânat, roșu de băutură și de draci, cu obraji colțuroși, cu maxilare încleștate și o gură strânsă peste ele ca un nod, cu bărbia scurtă, diformă. Gâtul lipsea, capul îi ieșea direct din umerii lați, așezați ca o ciatură. Pe brațul ridicat al ciuturii, contragreutate, o cocoașă. Mâinile, ca niște crengi noduroase, uscate, încheiate cu palme late, grele. Trupul scurt, neterminat, asimetric, sprijinit pe picioarele strâmbe, cu labe mari, îndreptate spre interior.

Ileana nu are cum să-l ocolească. Pășește hotărât înainte, ca un dobitoc pregătit să icnescă sub ciomagul stăpânului. Vasilică cel mic urlă din pragul ușii. O cheamă. O creangă de prun îi agață basmaua care îi zboară într-o parte. Capul i se clătină ca un sac de box sub detunătura pumnilor grei. Își îndoaie grumazul. Loviturile curg una după alta. Nu-și apără capul. Are grijă doar de donița din mână să nu o scape. Târziu, sătul, Ilie se oprește. Mai mestecă doi dumnezei printre dinți și dispare. Ileana, cu grumazul strâmb, cu donița nedesprinsă din mână, apucă cu cealaltă mână copilului și dispare în bucătărie...

Inima mi-o luă la trap, de teamă. Tulpina prunului adăpostește însă perfect trupul meu firav. Nu m-au ghicit niciodată, seara, furișată sub pruni.

În alte seri, însă, era liniște deplină în grădină. Ascultam, atunci, vrăjită, concertul broaștelor și așteptam să prind răsăritul stelelor. Într-o astfel de seară am auzit-o pe mama spunându-i tatei, cu năduf:

- Unde Dumnezeu s-o fi dus și fata asta, amu?!

- Las-o, Marie, o fi în grădină, sub vreun copac. Ascultă cântecul broaștelor și așteaptă să răsară stelele.

- Mare scofală cântatul broaștelor și stelele răsărirind. Răsar ele și fără ca ea să le aștepte. În loc să fie acasă, să mă ajute la treabă, ea umblă ca o lunatică. Da tu, văd că tare o mai înțelegi și o aperi!...

- Apoi, așa făcea și Vasile al nostru, când era mic. De asta o apăr și o înțeleg. Cine știe pe unde o vântura-o și pe ea soarta și câte nopți de vară, fără cântat de broaște, va trebui să îndure! Și câte stele or răsări și s-or stinge fără să le aștepte sau să le știe măcar!...

N-a mai zis nimic mama. I-am simțit însă oftatul adânc. De mila ei învăluită în treburi, de mila celei

(continuare în pag. 17)

vânturate prin lume, am plâns în seara aceea de vară, sub pruni. Concertul broaștelor, mai frumos ca niciodată, ivirea așteptată a primelor stele, mai plină de taină, mai tulburătoare...

Avea dreptate tata. Dorul serilor de vară doar copacul ce-și înălța ramurile până-n dreptul ferestrei mele, mi-l știe. "Ce știi tu, îi spun uneori, de răcoarea ierbii de sub pruni, de concertul neasemuit din baltă, de așteptarea ivirii stelelor, seara, în grădină!" El își leagă lin crengile, îmi șterge tandru lacrimile ce-mi curg pe obraz, cu frunzele lui ca blândește mâini ale mamei, și-mi șoptește, plin de înțelegere, ca un părinte: "Lasă, fato, lasă!"

Mă ascund cuminte după prun. Ascult. Din grădina vecină nici un zgomot. Ici, colo, câte un fruct desprins cade, lovindu-se de ramuri. Tresar când aud un scârțâit ruginit de poartă. Pe cărarea dintre grajd și bucătărie apare o umbră. Basma neagră pe cap, legată sub barbă. Fața brăzdată, de piatră. Ochi lăptoși, incolori, de mazăgă. Straie cernite. Un vreasc umblător, înhămat la jug. Umbra femeii, cu donița-n mână. Capătul cărării e gol. Vasilică nu plânge, Ilie nu înjură. Ei nu mai sunt. De neînțeles mai este Dumnezeu când își curăță grădina! Taie copacul uscat, găunos, dar scapă, uneori, securea, ca din întâmplare, și în tulpina fragedă, plină de viață, ce n-a rodit încă. Iar mai încolo, uitată în bătaia vântului, a ploii, răchita bătrână plânge și imploră zadarnic securea. Ileana. Singură, năucă, în capul cărării. Deprinsă cu jugul, parcă-i lipsește ciomagul trosnind apăsător pe grumaz. Un dangăt de clopot o fulgeră. Se apleacă, vântură o cruce. Clopotul bate a mort.

- Cred c-a murit Petre Rușanu, Marie! îl aud pe tata din curte.

- Vezi, Ioane? Nici două luni nu sunt de când a murit Ioana lui și el s-a și mutat la Pachița lu' Craiu. Doar două săptămâni l-a mai îndurat Dumnezeu. S-a spurcat degeaba! Dumnezeu să-l ierte, că eu nu l-aș ierta!

Clopotul încă mai bate. Soarele s-a retras după deal. Ileana s-a scurs din cărare. O lumină plăpândă scaldă geamul bucătăriei. E candela.

Pași împleticiți, nesiguri, trezesc pietrele abia ațipite din drum. Cu pălăria în mână fluturând-o a victorie, cu haina nefiresc agățată de umeri, un trup măsoară conștiințios întinsul dintre șanțuri.

Of, of, of, oooof

Dealul-i deal și valea-i vale...

Mândra-i mândră până moare

Măi, măăăi...

"Of, of, of, oooof-ul" se pierde în zigzag. Pietrele ațipesc din nou. Mâini nevăzute brodează veșmântul cerului, cu stele, cu luna. Dinspre pârâu virtuozii bălții se întrec în măiestrie.

"Ce știi tu, de răcoarea ierbii de sub pruni, de concertul neasemuit din baltă, de așteptarea stelelor seara, în grădină!..."

provincial somnolent, posomorât, în care viața se scurge greu și neînsemnat: "mă trezesc în patul meu din camera mea / albă dintr-un oraș de provincie / deschid ochii – zâmbești în oglindă / cu zâmbetul tău de davincie" ("Menuet", pag. 43), sau: "astăzi n-avem nimic de făcut / în acest balon de săpun / ne așteaptă primarul la masă / îmbrăcat în costumul cel bun", ca de altfel și zgomotul bacovian sâcăitor, îmbrăcat de poet în straie moderne: "privesc / strada involburată și ca din senin / mașinăria începe să cânte : / mai întâi fluieră / apoi scârțâie din toate încheieturile / tușește de câteva ori / își zornăie vertebrele de metal aproape / aproape să dea ochii peste cap și totuși / în cele din urmă începe iarăși să cânte / oh baby rock'n roll" ("o dimineată cu b. (+++)", pag. 44).

De altfel este de presupus că simbolul "b. (+++)", pe care poetul îl menționează în mai multe rânduri în cartea sa, reprezintă o încifrare pentru idolul său, poetul George Bacovia: "nu sunt pur . logică strânsă . puține cuvinte / pauze lungi în care până și soarele / să se umple de melancolia răposatului / b. (+++) în căutarea vreunei frumuseți".

În poemul final "dum capitolium" (pag. 51) poetul încearcă o despovărare, pe care o înțelege ca pe o deziluzie în așezarea cuvintelor în "nișteversuri" și nu într-un mesaj substanțializat prin care ar fi dorit să se exprime. Este vorba despre o reflecție terminală, dar care însă nu încheie opera ci doar îi deschide o perspectivă infinită: "se pare că nici de data aceasta nu mi-a ieșit de sub / peană vreun imn vreun adevăr cuiva pe măsură / ci vai nișteversuri iar".

Creația lui Tudor Cristian Roșca cere o suficientă exigență și o atenție maximă în actul de lecturare a textelor sale poetice. Poezia sa își arată o strălucire aparte atunci când este încadrată în câmpul de analiză al reflecției estetice. Poetul nu desemnează și nici nu numește, ci evocă cuvântul, îl readuce din memorie dimpreună cu ceea ce este indisolubil asociat cu el în străfundul conștiinței.

Textul este așezat într-o varietate de posibilități, precum niște texte virtuale, ceea ce conferă poetului o fișă de identitate postmodernistă. Versurile scrise cu litere cursive pronunțate, deseori multilingve, nuanțează un anumit conținut referențial. Poezia în sine este despre farmecul discret al percepției vag senzoriale a lumii, farmec bazat și pe simpla instituire a unei noi viziuni. Poetul se manifestă precum un doctor vindecător prin cuvinte, asemeni unor incantații barbiene invocate pentru a stăvili spaime și neliniști sufletești.

În volumul "Studiu de bărbat trăgând o sfoară" întâlnim o poezie captivantă, născută viguros dintr-un exercițiu poetic ce inspiră interes și aplecare. Un volum de poezie cu numai 31 de poeme dar care, prin rafinament semantic și montare ingenioasă, prin așezarea vizuală și păstrarea identității textului fără rupere totală de convenție, capătă o notă distinctă în spațiul poeziei actuale românești.

Monica HARHAS

REALIZAREA

Urma un dineu plicticos. De fiecare dată primea *acei* loc, undeva, în dreapta, spate. Pentru a putea sforăi în voie, în caz de urgență. *Colocatarul* mesei, și el la fel de fad, comenta despre ce se discutase... ceva cu... *aselenizarea* unor terenuri recent descoperite, nu reținu pe unde.

- Da, da, aveți dreptate, da, da!

Stătea rezemat de speteaza scaunului spre a auzi mai bine zumzetul din antreu și mai puțin vocea *colocatarului*.

Ce să zică?

În timp ce vorbise, o firmitură umedă aterizase pe desfășurătorul programului; privea la urma de grăsime portocalie cum își extindea aureola, *aselenizând* literele „a” și „r”. Ciudat! El nu avea să țină niciun discurs. De fapt nu mai ținuse unul de ani de zile... Se mulțumea cu acest loc, bufetul monosodic, tăcerea autoimpusă și recunoașterea meritelor sale de pe pereți. Era *Înalt Prea Înaltul Lunii de Geografiști* și nimeni nu îi mai acorda nicio atenție. În afară de... privi buzele din fața sa și compuse din mișcarea lor doar întrebarea ce i se adresa:

- Fără îndoială că se va trece la o astfel de procedură, nu credeți?

- Da, da, aveți dreptate, da, da!

Ploaia plimba căldura în spirale. I se aburiră lentilele. Unde erau compresoarele eoliene? Și mirosul... era de praf de televizor. Pe Pământ oare mai mirosea așa? Câte transmisii se făcuseră, sigur, un cablu încins pe undeva emana un astfel de miros... sau de vanilie?? Nu, parcă la anticurierat mirosea de vanilie... Bourbon.

Zâmbi.

Mergea grăbit înapoi spre institut. Alegea de fapt numai străzile lăturalnice. Îi plăcea să privească lumina din spatele oglinzilor-ferestre. Se reflecta în mai mulți ca el și totuși umbra îi era străină. Avea și un institut preferat, cu un lampadar ca o portocală spartă.

- Bună seara.

Mmm... cine îl întrerupse?

Așadar, cum scria: „mai avem de transmis încă două rapoarte către comisiile de specialitate. Și, bineînțeles, bilanțul rezultatelor. Din treisprezece doar cinci, și până la urmă trei reușite... Hmm...”

Îi plăcea să zgârie cu unghia peretele *brecios* al Institutului, cu plăcuța „Monument Istoric”... dar nu trecuseră decât 26 de ani !?!

Prea înalte sunt ferestrele pentru Matisa – femeia stând pe scaun stând pe masă. Trecu pe lângă ea și

ciocăni în lemnul mesei. De sus se auzi: „Nu e! Într-o zi o să mai vreți să aveți în ce bate și n-o să mai fie”. Își ridică fața și o privi pe deasupra ochelarilor: părea imensă, ca o salopetă de clovn. Îi zâmbi doar.

- Bună dimineața!

- Bună.

- Azi nu prea e frumos afară!

- De parcă ieri a fost.

- Cum a fost dineul?

- Adu-mi te rog o cafea. Și un ou. Și dosarele. Mai bine lasă-le la intrare.

Și pantofii care scârțâie pe marmură. Atât de lustruită că am căzut de două ori în genunchi.

Găsi în cabinetul de la etaj aeroterma comandată acum șase luni prin anticurierat.

„La fix... pe frigul ăsta...”

Învelită însă într-un sac cu bubițe de aer care cereau să fie strivite. Dura cam trei sferturi de oră.

„45 de minute ??? Când au trecut?!? Cafeaua! Ah, dar trebuie să ajung și la bufet...” Îl aștepta o persoană inodoră care avea să îl ajute să își piardă pofta de mâncare cu fiecare cuvânt rostit.

Își puse ochelarii. Coborând scările, citi post-it-urile de pe marginea balustradei: „comprimă”, „modifică”, „paginează”.

Ce ar mai fi urmat apoi?

„Taxiul cu radio trilingv, fluierile fără vânt de deasupra intrării, amprenta psihosomatică uitată din nou în cabinet, urcatul pe pervaz în apartament”... toate pe gratis.

Nedumerire. Dacă toate aceste lucruri previzibile s-ar putea schimba? Ca o bășicuță cu aer proaspăt. Proaspăt plesnită. Lumea lui plesnind de oxigen. Erau însă necesare niște degete dibace care să fie dispuse să se joace astfel.

La bufet... era ea, știa că îl place. Doar îl îmbrășe de câteva ori la câte o reprezentare în Bula Selenă, îi dăruise din gropițele de ciocolată făcute de ea și îi înfipse de două ori mai bine acul de la cravată. Îl plăcea pentru că el o ignora. Tacit. Era modul cel mai frumos de a te purta cu o femeie. O femeie cu prea mult cărbune.

Însă acum recunoștea că ea ar fi putut fi ceea ce simțea el că îi lipsește, o rezervă, ca la o mașină *prea completă*.

- Arată-mi mâinile!

Mirat, i le întinse pe teighea și ea spuse repede:

- Dar se vede că e frig afară, și îi ciupi de un deget.

Nu știa ce să răspundă, și auzi

doar:

- Ca de obicei?

- Da. Nu, adică nu, sunt așteptat...

- ... de către domnul de la fereastră. Bănuiam eu, spuse făcându-i cu ochiul.

Privi înspre individ, și văzându-i ceafa plămânie și capul rezemat într-o mână, se hotărî să mai zăbovească puțin.

- Sper să nu vă, să nu te deranjeze, am o propunere.

- Da.

(continuare în pag. 19)

- De fapt, aş putea-o numi invitaţie mai mult.
 - Daaa!
 - De fapt, e la un eveniment oficial, un dineu, suntem invitaţi din toate institutele, şi cred că s-ar putea să vă, să îi placă, şi bineînţeles dacă nu este nicio problemă, sau nu trebuie să...
 - Închid mai devreme, la trei!
 Aaaa, a... înţeles? Am terminat de zis tot? Nici nu îşi mai amintea.
 - Am să vin să vă, să te iau.
 - Stau la coborârea şase.
 - Ah, la subinstituit.
 „Bănuiam eu”. Dar deja acum nu mai putea renunţa. Prima plesnătură de aer. Mh, zâmbi şi se îndreptă către masa de la fereastră, înghiţindu-şi saliva prea multă.

Se întoarce în aceeaşi seară. La intrare i se păru că *Inspectorul de Inteligenţă* ridicase o sprânceană. „Dar totuşi, cred că mi se păruse!”

În antreu nimeni nu îl abordă, doar se ştiau de atâţia ani. Păşi ușor în sală, spre locul din dreapta, spate, îi oferii întâi ei scaunul, apoi luă şi el loc. *Colocatarul* mesei îşi înclină puţin capul spre ei, iar apoi începu să studieze fals paginile desfăşurătorului.

Liniştea fu parcă spartă:

- Vaaai, sunt aşa de emoţionată! N-am mai fost printre atâţia oameni de vază... Cred că te cunosc cu toţii!

Deja începuse să îl strângă nodul de la cravată.

- Uite cum îmi tremură degetele de emoţie, îi şopti în continuare, lovindu-i cotul.

- Lasă-le sub masă, mârâi printre dinţi.

- Poftim?

- O să servim şi masa!, spuse sec.

- Ooo, abia aştept! E aşa frumos aici! Nu ca la bufet. Ce bine îmi pare că m-ai invitat!

Abia aştept să aud şi discursul tău, şi îi strânse braţul cu aceeaşi atitudine naivă. Braţ care automat se întinse după paharul cu apă. Simţea că faţa îi ia foc.

Parcă îi plătise taxiul. Sau ... nu? Nici nu îşi mai amintea. De fapt, acum realizează că nici măcar numele nu i-l ştia.

Se întunecase mai devreme? Pe drumul de întoarcere, lentilele aburite de ploaie. Şi mirosul. Îi făcea poftă de pământ. Auzi cum cineva îl salută în grabă:

- Bună seara!

Aproape că îi veni să răspundă „Bună seara, Bourbon”... Cine îl întrerupse? Privi înapoi însă nu mai distingea decât o siluetă grăbită.

Oricum „mai avem de trimis încă două rapoarte către comisiile de specialitate. Şi bineînţeles, bilanţul rezultatelor parţiale... care fuseseră destul de îmbucurătoare: doar opt încercări eşuate.” Hmmm...

Aproape că îi veni să răspundă „Bună seara, Bourbon”... Cine îl întrerupse? Privi înapoi însă nu mai distingea decât o siluetă grăbită.

Oricum „mai avem de trimis încă două rapoarte către comisiile de specialitate. Şi bineînţeles, bilanţul rezultatelor parţiale... care fuseseră destul de îmbucurătoare: doar opt încercări eşuate.” Hmmm...

Ciocăni în plăcuţa cu „Monument istoric”. Vazându-l de sus, probabil că Matisa ciocăni la rândul-i cu mânuşa în geam şi apoi râse în cercuri descendente. Ştia că ea trebuia să fie, însă nu se vedea decât pe el în oglinda-fereastră. „Femeia stând pe scaun stând pe masă!”

- Bună dimineaţa!

- Bună dimineaţa!

- Azi nu prea e frumos afară!

- Dar parcă se mai înseninează!

- Să vă aduc o cafeluţă?

- Da, şi dosarele.

Bine că vremea nu era aşa de rece. De când tot aştepta aeroterma... de la ultima forare, de fapt, de când conductele nu mai funcţionau...

În timp ce urca scările spre cabinet, citi în grabă post-it-urile de pe balustradă: „comprimă”, „modifică”, „paginează”, „nu uita că mergem diseară”.

Cum de uitase oare? Adică acuma... oh,... O avusese pe Sema de atâtea ori alături, şi parcă îi şi amintise încă de săptămâna trecută... Cât timp mai avea la dispoziţie?

- Eşti pregătit?

- Pentru ce?

- Lasă, ai să vezi! Să mergem.

Acelaşi *Inspector de Inteligenţă* le strânse mâna şi îi conduse în antreu. Aici, câţiva specialişti şi doi *Mediu Înălţi* veniră să îi întâmpine. Formal, fură conduşi în sală, la o masă din centru. Era foarte cald. Perechea de lângă ei începu să îi studieze pe furiş. Simţea şi vedea fiecare privire vădit ascunsă. Sema îşi puse Palma – Prezentare şi începu să acceseze rapid informaţiile ultimei descoperiri ce urmau să fie dezvăluite.

- Descoperiri?

- Da. Nu pot să cred că anii aştia lumină te afectează aşa de mult. Şi zâmbi sec, apoi deveni din nou amabilă: doar mi-ai întocmit-o tu... aşa cred că o să mă pot înscie şi eu în comitet!

- O să faceţi parte din comitet? Am auzit bine?

Între timp persoana de lângă ea îi pusese această întrebare şi atmosfera începu să se mai destindă. Atât de mult însă încât el simţea că tavanul se lasă ca o gumă prea moale... Se scuză şi ieşi în antreu. De aici privi în sală şi se simţi şi mai departe de toţi cei prezenţi. O ajutase să redacteze? Când? Descoperirea lui proprie, transferată. Ce-o fi fost în capul lui?

„Da, da, aveţi dreptate, da, da!”

(continuare în pag. 26)

Victor **CILINCĂ**

Cum mai merg lucrurile la Amsterdam

De fiecare dată când Miron se mai întoarce de pe mare, bunica este pe moarte. De fiecare dată ea se prefacă a-l recunoaște cu greu și-l întreabă când are de gând să rămână și el pe uscat, ca toți frații lui normali.

“Ai să vii, maică, într-o bună zi și-ai să vorbești la lemn! Ai să te uiți, mamă-dragă, la crucea de brad și-ai să zici că nu seamănă cu mine!”, proorocește teatral femeia. Miron o asigură, ca de obicei, c-o să-l îngroape ea.

“Bate-te peste gură, că-l mâni pe Dumnezeu!”, sare bătrâna, uitând că e pe moarte, apoi se ridică în șezut. Apoi băiatul îi pune în poală darurile: săpunuri care miros frumos (“Astea-s de mirosit, băiete, nu de spălat cu ele! Eu pot să mă lăi și cu sapon dă rufe”), bomboane de ciocolată, bune, ca pe vremea când era ea tânără... Apoi, bătrâna întreabă:

- Ai văzut oameni pă unde-ai fost sau ai stat numai acolo pă apă?, începe baba interogatoriul.

- Am văzut, bunică, am văzut, o liniștește Miron.

- Și cum sunt? – îl iscodește bătrâna, sugând atentă miezul unei ciocolate fabricate pe-aici pe undeva: în Austria. Auzise ea de Austria. Că Austria era și pe când era ea tânără, n-o făcuseră acu’...

- Adică, cum să fie oamenii, săracii? - se miră bărbatul, cam obosit de drumul cu vaporul și apoi, ieri, cu avionul. Ia, cam ca și pe la noi: două mâini, două picioare...

- Am auzit că țin mai multe muieri! - ridică buna un deget cocârjat ca fostul Papă. Un index vigilent, cu aerul că Miron ar fi avut vreun amestec în chestia haremurilor.

- Au câte una, ca și pe la noi. N-am fost în Arabia, am fost la Amsterdam, înțelegi?!

- N-am auzit... Pe vremea mea nu era! – sugă ea ciocolata miezuită de ăia.

Miron oftează: a recunoscut apropoul.

- Nu-ți fie teamă, băiete, că dacă te însori nu vă cad pe cap! - continuă ea tema favorită, acum fără nicio legătură cu Amsterdamul. Degeaba oftezi, nu-l slăbește bătrâna.

- Nu oftam, respiram și eu așa...

- Să nu mai respiri “așa”, mamă! Să nu mai respiri de loc, că degeaba respiri singur, dacă nu te-nsorești tu ca frații tăi! Și să-ți ții o singură femeie, cum fac oamenii, și p-ormă să mă duci să mă lași la azil! Că toți frații tăi s-au însurat... parcă...

Plânge.

- Of, of, of! Parcă numai matale ai optzeci și opt de ani! Taaare mai ești rea: știi bine că nu te duce nimeni la azil!

- Și la optzeci și nouă tot vorbești de moarte, da’ tot nu vrei să mai mori! Sau tu vrei să mor, mamă?

- Nu vreau, nu mai vorbi prostii! - se cam supără Miron.

Bătrâna plânge totuși - asta o mai liniștește, că de râs ca proasta s-a săturat, de ani de zile. Apoi uită de ce plânge. Miron oftează iar, dar încet, să nu-l audă ea. “Tare mai e bătrână, săraca! Și ce femeie frumoasă a fost la viața ei!”

- De ce n-ai scris luna trecută? Ziceai că scrii și n-ai scris! - își aminti bunica să-l mai judece.

- Păi, am plecat de la Amsterdam și n-am avut unde să pun scrisorile.

- Aha, nu v-au dat păgânii ăia voie să scriți acasă!

- Nu, a trebuit să plecăm mai repede, să descărcăm din marfă și în America.

Bătrâna dă din cap și se pare că a înțeles. Dar tot mai are ea un rest de curiozitate.

- Ei, ăia acolo, în America, ăia știe românește? Sau or fi păgâni?

- Da’ de unde păgâni? - se amuză pentru prima dată Miron. Acolo vorbesc cu toți englezește.

Mama-mare își face cruce: “Ptiu, Doamne-iartă-mă, ce vremuri mai trăim!”

- Săracii - se gândește acum cu vorbe bătrâna - tre’ să le vină greu tare... E greu tare să nu știi limba ta!

- Păi, bunică, râde pe față omul, păi limba lor e engleza, că ai văzut doar la televizor... la film... ăia, la film, ai văzut, în englezește se înțeleg, nu în românește.

- Da, admite bunica, da’ **la televizor scrie!** la nu-ți mai bate tu joc de o biată bătrână, că într-o bună zi ai să vorbești la lemn, bātu-te-ar cu floare Dumnezeu!

desen de Carmen Racoviță

Carmen RACOVIȚĂ

Carmen Racoviță versus carmen racovitză

(Interviu)

Ce cauți tu pe net? Ești destul de bătrâioară, posibil depășită de evenimentele poetice contemporane... ce naiba vrei de la poezii tineri ai lumii? Înțeleg că ai prieteni poeți peste tot... Cum reușești să fii în miezul problemei poetice experimentaliste, fără să pari ramolită?

Simplu.. Am început să scriu unui tânăr poet din Canada, Kris Rzepka, și... treptat, am început să văd că se scrie și o altfel de poezie pe lumea asta... o poezie a încercărilor de a construi noi structuri poetice, așa... mai curățate de metaforă, complicate și incoerente... dar cu efect. Dramatic. Incoerența are un ritm al ei, bineînțeles foarte diferit de neabătuta și obligatoria coerență a poeziei... Era ceva nou... intram într-o lume exclusivistă, poate ușor snoabă pentru ochii obișnuiți cu modelele comode, tradiționale de scriere... Nu mă simt bătrână în compania virtuală a atâtor tineri... Îmbătrânisem insesizabil în afara net-ului... și nu-mi dădeam seama...

Cu ce te prezinți publicului străin de pe net, unde văd că ești cunoscută... De ce la tine acasă nu te știe nimeni?

Ei, am găsit o lume a experimentului, dar asta nu înseamnă că nu mi-am exersat abilitățile de versificație tradițională, de dragul exercițiului... o lume care m-a primit și m-a adoptat... unde mă simt în elementul meu... La noi, experimentul extrem nu spune nimic nimănui... n-are rost să insist în a mă face cunoscută... Ofer prietenilor mei de pe net texte în engleză și așa și vor rămâne, în engleză.

Unu: Lucrez în domeniul fuziunii de texte prin metoda cut-up împreună cu tineri scriitori din Canada (Kris Rzepka, Clifford Duffy), SUA (Sheila Murphy, Matina Stamatakis, Aaron Held), Germania (Jaan Patterson), Anglia (Simon Harris Crescent).

Avem sub tipar cartea de poezie experimentală, scrisă cu Aaron Held: *noraaada*... dar lucrez deja la o carte de "amintiri" de pe net, cu toată munca mea din ultimii 5 ani și care va cuprinde corespondența, poemele cele mai bune, mostre din activitatea mea de artist virtual, imagini inedite, un amalgam de informație inedită de pe *myspace* și de pe *facebook*, cu contribuțiile demne de a fi amintite și... citite și de alții... Chestia e că această carte va rămâne scrisă

în engleză, pentru străinătate... Nu-mi vine deloc să traduc cele 300 de pagini care vor rămâne până la urmă, după o selecție dură...

Doi: Am construit câteva bloguri, din care *Gea (Google Earth Art)* e o noutate absolută, unde realizez manipulări digitale ale imaginilor satelit de pe Google Earth, prin valorificarea tuturor funcțiilor programului NeoPaint. Experiment 100%, originalitate, creativitate. În celelalte bloguri: *experimentalism*, *caravanne*, *notgrog*, *dada2.a history*, *pebbles and stones*, seria *bones (oase)*, creez imagini sau desene personale care, mai apoi, sunt distorsionate și randomizate. Aici vă ofer doar câteva exemple de astfel de imagini, cu pondere pe imaginile alb-negru, dar asta nu înseamnă că nu-i las lui Petre Rău și câteva color... doar de-o idee...

Ok, așteptăm să ne aduci și nouă câteva exemplare din *noraaada*. De ce *noraaada*, totuși?

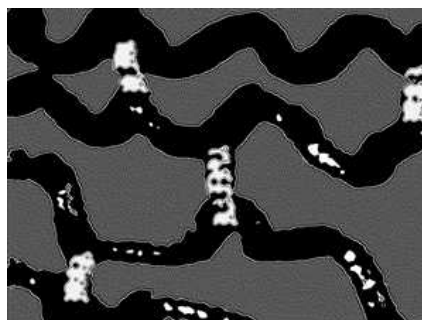
Noraaada... adică aaron plus ada (de la adriana, celălalt nume al meu !!!), amalgamate, ca să iasă opoziția **da-nu**, ascunsă în orice lucru bine încheat... Ce să zic, mă interesează conflictul *nudada*, de exemplu... Toți se așteptau să scriu din umbra marilor *dada-iști*, din moment ce veneam din România... I-am dezamăgit, cu toate că blogul *dada2.a history* vorbește tocmai de re-lectura textului *dadaist* vechi.

Gata, îți mai dau juma' de pagină... Ce altceva mai faci pe internet??

Păi, mai fac și puțină artă poștală (*mail-art*), adică acea combinație de poem și imagine, pusă pe plicuri poștale, lucrez mai ales cu Pierpaolo Limongelli din Italia, cu care colaborez și la realizarea de imagini video!!!). Cu *mail-art*-ul am ajuns să trimit lucrări expuse mai apoi într-un spațiu neconvențional la Nisa, Franța - într-o expoziție de grup, intitulată *ubertrashung*, în 2008. Mai fac comentarii de muzică contemporană pe *myspace* (unde sunt *carmenraca*), *extreem* de neconvenționale și... printre picături, mai colaborez cu alți autori, cu text poetic sau imagini, pe bloguri prietenoase: *sayingsomething*, *fluxishare*, *discharge4*, *discharge5*, *unrecordist litterecture*, *the title we just forgot...*, *little lamb's space*, *mo'po*, etc, cu colaborări mai vechi sau mai noi, oricum o experiență minunată... Altă dată, îți mai spun și altele...

Mulțumesc, Carmen!

Și eu îți mulțumesc, Carmen... Pa!

Ion AVRAM

Stiloul

Și doar ai zis de-atâtea ori să nu-l mai iei cu tine la birou! Ce-ți trebuia ție stilou cu penița și capacul de aur, la birou?! Ce-ți trebuie ție stilou cu peniță și capac de aur – așa, în general? Nu-i corect. Vremurile-s grele și tentația-i mare. Ține-l, domnule, acasă! Scrii cu pixul sau cu creionul! Nu cu ce scrii, ce scrii contează!

Ai vrut să ieși în evidență cu stilou cu peniță și capac de aur? Acum – salut stiloul! Bine ți-a făcut! Să te sature de ieșit în evidență! Și-n fața cui vroiai să ieși în evidență? Popescu?!, Georgescu?!, Vasileasca?! Te-au aranjat... Evidența mamei ei de treabă!... Da', poate, nu l-au luat ei. Să-l mai caut... În buzunarele de la sacou - nu-i, la palton – nu-i..., prin sertare... nu-i. L-au săltat. Dar, care dintre ei?

Poate, Popescu. Uită-te la el! Ce concentrat se dă! Se face că nu-i el. Că, de obicei, nu lucrează așa concentrat. Și-ascute creionul, calm; învârtește ascuțitoarea, într-o doară. Să-l văd eu că scrie cu creionul. Adică: ce nevoie aș avea eu de stiloul tău, băi, snobule? Cine vrea să muncească, muncește și cu creionul. Așa o fi.

Dar, unde-i stiloul meu? În agendă!... În agendă nu l-am căutat... Nu-i nici în agendă!... Agenda mamei ei de treabă!... Ce-mi trebuia mie stilou cu peniță și capac de aur?! Cadou... Înțeleg. Calul de dar nu se caută la dinți. Dar - nu stilou cu peniță și capac de aur... Altceva. Ceva care nu se fură. O geantă, o haină, un ceas, de exemplu. Ceasul îl ții la mână. Nu ți-l poate fura... Cu stiloul, e altceva. Nici nu-ți dai seama când ți-l saltă. Vine unul și te roagă: Dă-mi, te rog, ceva de scris, să trec un număr de telefon..., sau - o adresă, sau – orice altceva. Scoți stiloul - uiți că are penița și capacul de aur - și i-l dai. Da' hoțu-i hoț. Scrie și te pândește. Și, dacă l-ai scăpat din vedere..., salut! Îl pune, calm, în buzunar și – adio stiloul! Uităi cui i l-ai dat – și cu asta, basta! Dacă-ți amintești, îl auzi: Vai, scuză-mă, colega, l-am băgat în buzunar din reflex!... Azi, nu mi-amintesc să mi-l fi cerut careva. Vasileasca – nu, sigur. A intrat în birou, și-a pus cafeaua la fier și-a început să rezolve integrale. Rezolvă, de dimineață, integrale. Cu pixul. Cine o vede crede că se spetește muncind... Integramă mamei ei de treabă!... Da', mai știi?! Leși câteva momente și lași stiloul pe birou... E suficient. Ți-l saltă, de nu te vezi. În fișet nu m-am uitat. Poate, a rămas în fișet... Când am scos dosarele. Ia, să văd!...

- Ce te frământă așa, Ionescule? Mi se pare mie, sau ai pierdut ceva?

- Ți se pare, colega, ți se pare...

I se pare, pe naiba. M-a citit. Dacă-l lua ea, nu pune o întrebare așa de insinuantă. Tăcea mâlc și urmărea ce se-ntâmplă. Ce-i drept, de urmărit – a urmărit, că, altfel, n-ar fi pus o asemenea întrebare. Și, dacă a observat că mă frământ, înseamnă că se observă că mă frământ; și, dacă se observă, șansele să prinzi hoțul se diminuează. Trebuie mai multă tactică. Mă fac, în continuare, că nu mi-a dispărut nimic și stau cu ochii pe ei. Deocamdată, pe madam' Vasileasca s-o scoatem din schemă.

Popescu... Cu creionul și ascuțitoarea lui... Toată ziua – hrâșca, hrâșca – își ascute creionul. Scrie, domnule, cu pixul! Ce-i drept, pixul nu-l poți șterge cu radiera, da' scrii mai ușor și mai cursiv, nu te întrerupi, una-două: Stai, să-mi ascut creionul... Și, dacă greșești, tai; tot cu pixul. Ca să nu mai vorbim de faptul că și textul are altă durabilitate... Cu pixul e mai bine, chiar, decât cu stiloul. Rezistă mai bine la umezeală. El – hrâșca, hrâșca – cu creionul. Și-n Evul mediu se scria mai bine. Cu pana sau cu tocul. Da', poate, scrie cu creionul așa, de ochii lumii, ca să pară modest și harnic. Cine știe cu ce scrie, el, acasă?... Că, de altfel, are niște pretenții... Și, uite, ce concentrat se dă!... Ce tot o fi scriind acolo?... Scrie, șterge, și-ascute creionul, scrie, șterge, și-ascute creionul... Mai mult șterge, decât scrie. I-a ajuns radiera la os. Acum, ronțăie capătul creionului... E în pană de idei. De asta-i bine să scrii cu pixul. Ai cursivitate, domnule! Nu: una-două, ascuți creionul. Că, și cu tocul sau cu pana era mai bine. Înmuiai penița în cerneală și scriai. Două-trei cuvinte la o înmuietură, tot scriai. Și-apoi, avea și alt farmec. Te îmbia la scris. Două-trei cuvinte și... tranc – auzai tocul în călimară, două-trei cuvinte și... tranc – tocul... O plăcere. Ce, Eminescu a scris cu stiloul sau cu pixul? Nici într-un caz! Cu tocul sau cu pana. Da' nu, cu pana – nu. Așa vine vorba. Cu tocul a scris. „De ce pana mea rămâne în cerneală, mă întreb?” este o metaforă, o trimitere la ideea de a scrie - da', sigur, a scris cu tocul. Cu peniță obișnuită. Stiloul nu apăruse. Doar tocul. Înmuiai – scriai două-trei cuvinte și iar înmuiai... Se poate face și un calcul. Aproximativ, desigur. De câte ori a înmuiat tocul în cerneală Eminescu – de exemplu. Numeri toate cuvintele publicate și pe cele nepublicate, inclusiv tăieturile, stabilești cam câte cuvinte se pot scrie dintr-o înmuietură, împarți și afli: Eminescu a înmuiat tocul în cerneală de șapte milioane de ori – de exemplu. Da' pe cine interesează de câte ori a înmuiat Eminescu tocul în călimară?! Pe Popescu – nici într-un caz! El – hrâșca, hrâșca, dă-i înainte cu creionul!... Mai mult șterge, decât scrie. Nu-l interesează pe el stiloul meu cu penița și capacul de aur. Da' poți să știi cu ce scrie el, acasă?... Trebuie ținut sub observație!

(continuare în pag. 23)

Pe Georgescu nu-l atrage scrisul. Scrie numai de nevoie. Câte o fiuică, două pe zi. Și-atunci, scrie cu ce găsește. Dă-mi ceva de scris, colega! Două secunde - îl auzi. Când scrie Georgescu, toată lumea se miră. Scrie Georgescu! Ce naiba l-o fi apucat?! Că, el mai mult citește. Citește tot ce-i iese în cale: broșuri, ziare, reviste... N-ai ceva de citit? – îl auzi. Îi dai un ziar de săptămâna trecută. Citește cu voce tare și se miră: Uite, domnule, ce chestie! Uneori, se miră și de câte trei-patru ori la aceeași chestie. N-are, el, treabă cu stilourile. Da', poți să știi? Azi nu a cerut nimic de citit. Și nici de scris. Se tot uită pe fereastră... Ce naiba poate să vadă Georgescu, atâta, pe fereastră?!... Că, și eu mă uit, da' nu atâta. Pe fereastră – te uiți și salut! Nu te holbezi toată ziua. Ce să vezi? Turla bisericii? Da' ce, n-a mai văzut lumea bisericii? Salcâmi, plopii din depărtare, ciorile din salcâmi, cerul?... Da' ce, n-a mai văzut lumea cer?... Ce atâta holbare?!... Te uiți, vezi și gata! Te mai uiți când se schimbă decorul... Mai apare un nor, un fum ceva... Da' nu așa! Stai și te holbezi, ca Sfinxul la nisip! Ce-o fi cu el?!... O fi pățit ceva... Lasă omul în pace! Poate se holbează înlăuntrul... Și, numai de stiloul tău nu i-o fi arzând...

- Ce-i cu tine, Georgescule? Mi se pare mie, sau te frământă ceva?

- Ți se pare, colega, ți se pare.

- Nu vrei ceva de citit?

- Azi, nu citesc.

- Credeam că n-ai ceva de citit.

- N-am, da' nu vreau.

- Treaba ta...

Auzi, domnule, nu are, dar nici nu vrea. Sentâmplă ceva cu el. Poate-l mustră conștiința, din cauza stiloului. L-o fi luat și-i pare rău. Poate vrea să-l pună la loc și nu poate, că-l vâd. Am să ies puțin din birou – să-l ajut... Da' n-are cum, că-l vâd ceilalți. Mai bine - ies odată cu ei. Oricum, voi fi cu ochii pe el.

Vasileasca și-a terminat integramele. Trebuie să iasă la fumat. Și, dacă fumează Vasileasca, poate fumează și Popescu. Dacă-și toarnă cafea, va fuma. Așa, colega – toarnă-ți o cafea!

- Merg cineva la o țigară?

- Eu am de lucru.

Ai de lucru, pe naiba!... Mai mult ștergi, decât scrii!... Du-te la fumat, idiotule! Nu mai hrâșcăi, ca un șobolan.

- Dacă fumează Popescu, fumez și eu.

- Eu am de lucru, am spus.

- Hai, Ionescule, la o țigară, lasă-l pe Popescu, că l-a năpădit munca...

- Dacă nu fumează Popescu, nu fumez nici eu!

- Da' ce stai, băi, Ionescule, cu ochii pe mine, de parcă ți-am furat portofelul?!... Du-te și fumează, dacă vrei!

- Fumez mai târziu, colega, mai târziu – că și eu lucrez. Nu numai alții.

Auzi, domnule! De ce stau cu ochii pe el, de parcă mi-a luat portofelul... Un om care-ți saltă stiloul, poate să spună așa ceva?... Poate, dacă vrea să-ți distragă atenția... Adică: Ți-am săltat stiloul, știi că mă suspectezi, da' n-ai cum să dovedești nimic. Adio, stilou!... Să te mai dai rotund și-altădată, cu stiloul tău cu peniță și capac de aur... El l-a luat. Așa, de-al naibii! Că nu suportă să vadă pe altul scriind cu stiloul, în timp ce el – hrâșca, hrâșca, cu creionul. Plus că are, uneori, niște răbufniri ciudate... Ba - că nu-i plac snobii, ba – că nu suportă opulența. Da'ce, eu sunt snob?!... Poate să gândească despre mine, cineva, că-s opulent? La urma urmei – e un cadou. N-am vrut eu stilou cu peniță și capac de aur. Opulent este cine mi l-a dat. Că putea să-mi dea un ceas sau o haină. Da', calu' de dar nu se caută la dinți. Opulența mării ei de treabă!... Și, când te gândești că-l bănuiam pe Georgescu... Nici într-un caz. Popescu-i, sigur. Intuiția nu m-a înșelat niciodată. De asta și este așa crispat. Se știe cu musca pe căciulă. Uite, cum hrâșcăie creionul, de crispare. Îl ronțăie conștiința, cum ronțăie el capătul creionului. Vasileasca a fumat trei țigări, și el – nimic.

- Hai, Popescule, la o țigară!

- Nu merg, Ionescule, că am de lucru.

Are de lucru omu'. Conștiința – asta este. Îl ronțăie. Nici de fumat nu-i mai arde. Conștiința mării ei de treabă!...

Dacă te duci la o țigară, Ionescule, treci și pe la șefu', să-ți iei stiloul. Mi-a zis că l-ai uitat la dânsul pe birou.

- Mulțumesc, colega! Am să trec. Da' nu acum, că am ceva de lucru.

De lucru, pe naiba! Idiotule! Cu stiloul tău cu peniță și capac de aur, cu tot!...

- Ionescule, nu ai ceva de citit?

- Da', parcă, nu citeai azi, Georgescule?!...

- Dă-mi ceva de citit și-ai să vezi!

desen de Carmen Racoviță

Maximilian Popescu Vella

MULARDA ARMEANCA

O briză rece începu să bată din Golful Musura însoțită de nori negri. Cerul acoperit lăsă loc nopții așternută ca un voal cernit. Dinspre Palatul AFDJ cântecul unei cucuvele anunța oamenilor retragerea fantomelor. Sabatul vrăjitoarelor se încheiase. Ghemotoace mari albe - argintii, strigoii treceau pe deasupra casei, îndreptându-se grăbiți spre Cimitirul din landă. Noaptea fu sfâșiată de un țipăt neomenesc. Lumina Farului Vechi se oprea o clipă pe chipurile albe, împietrite, ale oamenilor. Ceva se întâmplase sau avea să se întâmple... Maria se închină aprinzând becul: *Tare se mai chinuiește Mularda armeanca... A ajuns-o blestemul vrăjitoarelor... spuse ca ceva firesc, fără urmă de emoție. Marinarii în schimb, aveau pielea ca de găină, o rugară să le spună câte ceva despre armeanca. Maria Curcumelis se îmbracă cu cațaveica, își strânse broboada subțire în formă de triunghi, așezându-se pe scaun lângă Colea. Păi ce să vă spun ? Pe Mularda o cunoaște toată Sulina. S-a născut cu o boală căreia noi îi spunem samka. Semnele bolii ce dospea în ea sau arătat când avea cincisprezece ani. La nici douăzeci era gheboasă, gheboasă. Însă dacă trupul se cocărijise inima și mintea erau de om bun și înțelept. În păr purta de ceva timp un mic buchet de flori numite **Nu mă uita**. Unde mai pui că Mularda era o fată cu chip frumos inundat de zâmbet. Într-o bună zi Agopian, tatăl fetei aduse la masa de prânz pe Akerian, negustor sosit din Armenia. Tânărul simți sufletul, aprecie agerimea și frumusețea fetei. Îndrăgostit, nu vedea trupul schilodit de boală. Se însură după câteva luni cu nuntă mare, rămasă de pomină. În noaptea nunții **păși pe prag în loc să-l treacă**, ducându-și aleasa în brațe. Auzise un zgomot sec ca de lut spart pe care nu-l luă în seamă. Dar ceva se petrecuse în sufletul mirelui. Degeaba se arătă **rochia miresei** dovedind **cinstea** acesteia. Pe moment ce bea **rachiul roșu** pe Akerian îl cuprinsese o furie rece de nestăpănit. Se ridică de la masă și apucând-o de păr o **jucă în picioare** până când Mularda leșină. Nu era zi în care să nu o bată călcând-o cu picioarele. Ce se întâmplase ? Cu un an înainte când **înflorise samka** în ea, Mularda, din teama de a nu rămâne nemăritată, se rugase de babușka Arina să o ajute cu o vrajă. Bătrâna îi dăduse o **ulcică de pământ** spunându-i : **Dacă vrei să te iubească / Și cu drag să te privească / Cel din urmă snop cules / Prinde-l în cosiță des / Unge-te pe chip cu humă / Veche de o săptămână / Spală-te pe cap cu rouă / Adunată pe din două / Cu zăpadă adunată / Fără a fi umblată / De picior de om vreodată. Arina adăugă: **Ulcica în care ai pus huma veche de o săptămână** să o ascunzi sub pragul odăii în care vei petrece noaptea nunții. Vezi ca mirele să treacă pragul astfel vraja dispare dacă se sparge ulcica. Suportă cu răbdare bătăile soțului până când într-una de zile apelă la vrăjitoare. Aceasta îi dădu o bucată de ață***

din cea dezlegată de la mâinile și picioarele morților. O prinzi la manșeta pantalonului. **Cum nu mai ridică mortul mâna și piciorul să nu mai ridice nici el mâna și piciorul să te bată.** Vrăjitoria a prins, Akerian nu o mai juca în picioare, dar pe zi ce trecea se topea ca lumânarea. După un an fu găsit spânzurat de o grindă din Moara Părăsită. Nu se împlini un an când părinții dispărură pe mare într-o furtună. Rămasă singură pe lume, Mularda se ducea tot mai des la Arina de la care învăță o mulțime de farmece. Când bătrâna vrăjitoare fu luată de cel fără nume(Maria își făcu cruce), Mularda deveni vrăjitoarea orașului. Se făcuse rea și parcă și mai urâtă. **Învrăjbea oameni folosind pământ de unde s-au încăierat câinii.** Pe cele sau cei care o boscorodeau îi domolea aruncând în curțile acestora o ulcea cu broaște cu gura cusută. Spunea: **Cum nu mai deschide gura broasca așa să nu o mai deschizi nici tu.** Nevestelor cu căsnicia șubredă le cerea pentru **legatul cununiei**, câte o monedă cu sămânță de bărbat după ce făcuseră dragoste. Cu aceeași monedă făcea farmece femeilor care o urau. **Să umble din bărbat în bărbat cum umblă banul. Și câte alte rele... Și-a pierdut credința în Dumnezeu și acum e chinuită de cel fără nume...** Maria se închină cu fața spre Răsărit. Dimineața de vară venea grăbită, călare pe vântul care alunga gândurile rele. **Eu cred în Dumnezeu. Țin credința sub limbă.** Numai eu știu de ea, mai spuse smerită soția lui Colea, luându-și rămas bun de la navigatori... Așa cum era obiceiul, Colea a umplut paharele cu ambrozia solară iar Andrei a toastat pentru sănătate. Dinspre bucătărie Xenia venea cu o tavă plină cu cești de cafele cu suflet, trei ulcele cu gurile în sus, un pumn de sare și o ceapă tăiată în patru. Fiecare luă câte o ceașcă dar ochii rămăseseră lipiți de ulcele. Povestea celor două vrăjitoare era **prea caldă** ca să treacă cu vederea obiectele. Simțindu-le încordarea Xenia pufni în răs spre nedumerirea bărbaților. Cu ochii strălucind de bucurie sub care cearcănele negre, pecetele nopții de dragoste, dădeau chipului un nu știu ce farmec misterios, femeia le spuse zâmbind: **În Sulina toate femeile fac vrăji. Unele se ocupă de vrăji negre, dar cele mai multe de farmece albe. Eu fac vrăji albe pentru cei ce-mi sunt aproape de inimă ca voi de pildă. Am să vă arăt câteva care să vă ajute. Când plecați presărați făină albă pe ponton sau cheu pentru ca drumul să vă fie spornic. Tot ca să vă meargă bine întoarceți ulcelele cu gurile în jos. Când vă este greu presărați sare în pantofi și pe ceapă. Va fi bine și înmuiați gura neprietenilor...** Nu termină bine când poarta se deschise larg lăsând-o pe Olga să pătrundă veselă și surâzătoare. Cu aceeași tainică privire oferi celor patru uriași dar și celorlalți câte o iconiță cu Sfântul Nicolaie. De ajutor să vă fie spuse făcându-și cruce. Pesemne că nu numai femeile știau a face vrăji, căci Colea le dăruie o cătuie și o cutie cu tămâie de Smirna: **Mai dați prin colțurile vaporului din când în când să alungați Răul. a ațâța vântul. Să te ferească de vântul grecului...** Mergeți cu Dumnezeu, vă ajung din urmă... O noapte cu povești la lumina Farului Vechi.

Cristina Luciana Bușilă

Mademoiselle Chantal

rochia asta lungă cu crinolin
 chiar i se așează bine pe trup
 unii ar spune că e mai tânără
 alții că e mai elegantă
 doar o altă mască
 în dimineața asta
 i se oferă șansa de a o lua de la capăt.
 sunt oameni în jur ce o privesc
 cu indignare
 (le-o fi greșit cu ceva oare?)
 lemnele sunt așezate parcă milimetric
 o torță stă mărturie faptelor sale
 un stâlp mult prea gol
 pare să aștepte pe cineva.
 se plimbă agale pe străzile murdare
 s-o fi gândit cineva oare să le curețe
 de tot noroiul ăsta?
 în zare se aude un țipăt
 ar fi putut fi ea - dar nu e
 stâlpul cuprinde pe altcineva în brațe
 focul încălzește alt trup
 lemnele trosnesc încet
 parcă vrând să adoarmă păcătosul
 durere - și apoi tăcerea...

călătorie

puteam să jur că visez
 o balerină în mijlocul lacului
 culori fermecate pe cer
 o floare ce abia își începe viața.
 ca un copil
 obișnuiam să admir minunea lumii
 da iubite, vara asta,
 adierea caldă ne va scălda trupurile
 vom călători dincolo de ieri și mâine
 vom crede în dragoste
 nu vom folosi cuvinte inutile
 pentru a spune te iubesc
 vom ști doar de existența noastră
 umilă, dar minunată
 nu vom mai asculta răutățile celor din jur
 vom crede în vremurile cele de demult
 vom încălța din nou bocancii cei vechi ai
 bunicului
 vom tresări din nou
 atunci când bunica ne va spune iar povești
 cu zâne, feți frumoși și zmei
 o...ce bine va fi
 hai să visăm
 lăsând în urmă tot ce ține de prezent
 trecut - tot ce ține de ei
 să ne întoarcem la noi
 să trăim din nou - închizând ochii
 și visând altă eternitate

Dan Cheșcu

balada pescărușului

ciocul care apuca,
 ghearele care au strâns,
 aripile ce viață-au dat visului dumnezeiesc
 sunt de lemn!
 decât om, mai bine pescăruș!

ei spun că atunci când gerurile iernii
 cată victime, să-și îndulcească sila,
 pescărușii, speriați de-asalturile morții,
 se retrag în hăurile calde;

viața poate fi trăită și așa;
 înnodând clipa de lanțul vremii;
 viața asta, bună pentru oameni,
 nu-i pentru prinții văduvitului văzduh!

vor să iasă îngroziți de slăbiciune;
 dar capcana, tăcută, s-a închis;
 ei nu știu să se târască ... știu să zboare;

și-i găsești mereu neatinși de întuneric:
 pete albe luminând hăul pestilențial
 ei spun că încearcă doar odată
 și, apoi, infruntă nemiloasa gelatină-a morții
 și se avântă în dansa cum, candva,
 se-avântau în aer și-n sublim;

ciocul care apuca,
 ghearele care au strâns,
 aripile ce viață-au dat visului dumnezeiesc
 sunt de lemn!
 decât om, mai bine pescăruș!

Împăcarea care doare, fulgerată printre
 stâncile răbdării,
 e că între Dumnezeu și tine stă amăgitoare
 soartă,

cât ai vrea viața... altfel să fie,
 tot amarul să dispară și făptura să tresară,
 încântată de dulceața pogorării din înalt;
 mare și necuvenit e darul ...
 și ca floarea care doar o clipă poate stăpâni
 parfumul
 chip devii – aici rămâi : El – pretutindeni.

CyberPoems

cuvintele mele închise în plicuri
colțuroase
grăbite linii bronzate
costume imprimare cu noi rătăcirii
ascunse-n pământuri deșarte
pe sub trotuarul de lângă mine

vreau să-mi contabilizez
propria-mi înfierare
la finalul pieziș al călătoriei mele
ca apa botezului plânsă
se burzuluiește în amurg moartea
iar eu sunt tot mai tentat să-i aflu adresa

cu arătătorul de deget am vrut să termin un
cerc
închizând cuvintele mele neroditoare
personalitatea mea dificilă
cu coada ochiului mă-ntreabă
despre biserici noduroase și late
gesturi
grăbite linii bronzate
săbii și felinare
dincolo de capătul orei nenăscute

Apollo

(urmare din pag. 19)

Privi în continuare prin ușa crăpată cum ceremonia se deschide și sunt invitați pe postamente principalii *contribuitori*. Sema se ridică și ea și merge la postamentul ei. Privind-o mai cu atenție, putea vedea că ochii ei exprimau îngâmfarea. Îi vedea parcă și unghiile degetelor cum se încordează în palmă și se topesc în praf de calciu. Urma să prezinte, prima, recenta ei descoperire.

Se înfășură în tristețe și plecă. Știa că a doua zi va găsi biroul Semei gol.

Mergând încet, prin ploaie, simți cum praful i se așterne pe buze și uite: institutul lui, cu portocala spartă și fără gust. Se anunțase că avea să fie din ce în ce mai frig, însă era foarte cald. Previzibil, își comandase o aerotermă. Și totuși... era mândru: ultimele rapoarte dovedeau faptul că toate încercările fuseseră cu succes! Acum dosarele nu mai aveau de ce să se înghesuie între buzele de carton pline de praf... ca ale lui. Și balustrada era liberă, nici urmă de *reamintire*.

Era ciudaț cum nu o va mai vedea pe Matisa... sfidarea gravitației de zi cu zi și libera cădere pe marmura prea lustruită o țintuise la pat; acum realiza că salopeta de clown se desumflase brusc într-o ploscă nemachiată.

- Bună seara, și se simți atins pe umăr.

Se întoarse mirat și privi la silueta de lângă el.

Doamna...

- Sunt eu, Aluniza. Și își dădu gluga la o parte.

Zâmbi.

- Pe vremea aceasta?

- Avem același drum, cred, nu-i așa? Am plecat mai devreme dar văd că Dumneavoastră nu vă grăbiți deloc. De ce v-ați întors?.

De ce m-am întors?!? Deoarece *mă întorc de fiecare dată...*

Și văzând că nu răspunde, îi privi mâna dreaptă:

- Uitați că vi se udă și Palma – Prezentare și apoi o să vă scurtcircuitați. Puneți-o la mine în buzunar!

Privi și el înspre mâna sa. Acum parcă o vedea pentru prima oară. Ciudaț! Pentru ce era acolo? Mecanic, se conformă și își lăsă *Palma* în buzunarul ei. Dar ce avea să facă cu aceasta?

- Haideți să mergem, o sa fie și mai frumos dacă sosim împreună.

Și tot îi venea să zică: „ciudaț dar, aveți dreptate, da, da!” Aproape că nu scosese niciun cuvânt tot drumul de întoarcere. De fapt, nu mai era de întoarcere acum... Zâmbi în gând.

Același *Inspector de Inteligență* le strânse mâna viguros și îi conduse ceremonios înăuntru. În antreu se auzi anunțarea sosirii *Înalt Prea Înaltului Lunii de Geografiști* și din sală începură ropote de aplauze. Două fascicule de lumină îi învâluiră și simțea cum plutește către pupitrul principal. De aici umbra lui nu mai este decât o bubiță de aer pe care Aluniza o poate ascunde în buzunarul ei. Fără să știe nimeni, descoperise de fapt ceea ce îi lipsea. În ferestrele-oglină se relecta o singură persoană.

Ion ZIMBRU

Porcucidere din culpă

(despre zăpadă)

Vremuri grele. Mai demult. Cu ierni bogate și primăveri serioase. Vara, călduri curate. Toamnele cad la fix. Și muncă. Multă și istovitoare muncă. Fără fasoleli și uichenduri, fără chefuri simandicoase. Păduchii umblă cu paiu-n gură. Chiar și puricii au păduchi. De foame, țăranii mor pe gunoi, pe câmp, pe unde apucă. Dimineața, vacile sunt sculate cu pârghia și mulse până la rădăcină. Copiii și învățătorii merg la școală din când în când și alternativ. Cerculă un soi de înțelepciune care nu folosește la nimic. Totul se vinde. Cu banii se cumpără pământ. Țăsta nu răspunde la comenzi rudimentare. Merită vândut. Cu banii de pe pământ se cumpără oi. Astea nu au ce mânca. Trebuie vândute. Cu banii de pe oi se cumpără pământ. Pământul rămâne pârloagă. Se vinde imediat unuia care are bani fiindcă și-a vândut oile. Cu banii de pe pământ se cumpără nimicuri și un porc. Aproape fiecare crește un porc. Țăranii își fac vizite și își admiră porcii. Ce porc frumos! Ce gras e porcul tău! În așteptarea Crăciunului, circulară un fel de înțelepciune care nu folosește la nimic.

Și tata are porc. Are și un câine uriaș, negru și credincios. Mai credincios decât vecinul cu crucea într-o mână și cu toporul în cealaltă.

Cu două zile înaintea Crăciunului, soțul mamei ascute cuțitul continuu. Pe porc îl doare în lături. Vine nașu' să ajute la porcucidere. Ninge mult și de mult. Ei, oamenii, beau două căni cu vin. Căni mari. Să aibă curaj. Păcălesc animalul. Când să-i taie gâtul, câinele se repede și-l mușcă pe tata de tur. Tata ia câinele și-l aruncă peste gard. Porcul scapă cu viață, dar înroșește omătul liniștit. Nașu' are pușcă. O ia de pe prispă și bubuie două cartușe în animalul ostenit.

Apoi, zăpada acoperă totul cu un soi de iertare, cu un fel de înțelepciune, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Viață de cuc

(despre meri)

Vine cucu'. Are numai o aripă. Cealaltă i-a căzut deasupra Bagdadului, pălită de-un Scud rătăcit.

Așa – unu pe trei mort și doi pe trei viu – pare stăpân pe sine. Vine mai încet decât agale, întră victorios în spațiul aerian al patriei noastre din România. Zice cu!... zboară un kilometru... zice cu!...

Ce lungă linie de unire! – se miră timpanul societății de consum.

Din ce în ce mai puțini și mai bătrâni, niște copii măsoară microbii cu pasul și se joacă de-a primăvara, de-a Hercule, de-a Afrodita, de-a școala, de-a Berlusconi și Tăriceanu, de-a știrile proteve. Se joacă și bandajează cucu', cu curiozitate, cu cuvinte curtenitoare. Cucu' zice cu!... zboară un kilometru cub... zice cu!...

Ce pasăre rară la vorbă! – gândesc părinții în băătătură, în garaje, la sifon, la 6 din 49.

Orășenii merg la serviciu, sau la crășmă, sau la întâmplare, sau la gagici. Țăranii – preasfinții noștri țărani – îndreaptă obrazul pământului, cu sapa, cu asprimea palmelor murdare de pâine. Nevestele lor – preasfintele lor neveste și preasfintele noastre mame – aprind focuri în grădini și în sobe, lumânări în biserici, tămâie pe mormintele istoriei, doruri în suflete (ne)uitate de Dumnezeu.

Cucu' plutește... zice cu!... caută un pom de odihnă... plutește... zice cu!...

Ce pasteluri, ce oameni, ce patrie! – gândește continuul cuc.

Jos, sub ochii Celui de Sus, niște femei discută cu găinile subțiri și rare, cu iarba, cu feciorii și fecioarele care au uitat să mai treacă pe acasă.

- Nu l-ai văzut pe Fănel, băietul meu, singurul meu băiat, prin Galați? – mă întrebă unchiul Vasile, ducându-se sau venind de la fântână, căruia îi murise feciorul într-un eveniment de cale ferată.

- L-am văzut, nene Vasile, în fiecare zi ne întâlnim și ne ținem de neamuri și de glume, vrea să vină acasă, dar nu mai are timp!

Unchiul se oprește, căldările tremură, vorbele cad necruțătoare.

- Ei... dacă nu poate... spune-i că am să viu eu la el... că și mă'sa o plecat să-l vadă... și ficior'su... Așa să-i spui!... Hai să-ți dau un pahar!...

Stăm pe prispă. Nenea Vasile – ocupat cu un fel de rugăciune, cu un fel de plâns, cu un fel de singurătate. Eu – cotropit de minciună, parcă responsabilul nenorocirii, cu paharul înclinat a cădere de strop într-un cumsecădenie și pomenire.

Un cuc, parcă același cuc, stă pe creangă de măr și ne privește diferent, bucuros că îi crește aripa pierdută deasupra Bagdadului. Zice cu!... zice cu!...

Doamne, ce meri are unchiul Vasile!

DIN VALURILE VREMII

(Selecție de Luminița Mihai)

Eminescu și Creangă

Toate aceste lucruri de demult mi le povestea cândva un bun și vechi profesor al meu, răposatul Vasile Burlă. El îmi spunea cum, într-un rând, pe o vreme de toamnă, cu ploaie umedă, se afla și dânsul cu cei doi prieteni, într-un colț pierdut al Iașilor.

Ploua monoton și trist afară și picurau streșinile fără întrerupere și obositor; lampa lucea într-un țărălan fumuriu, atârnată de tavan, și ei povesteau amintiri din tinerețe. Din când în când, crășmarul puneă între ei o cănuță cu vin. Burlă umplea încetinel și cu luare aminte paharele...

Când amintirile încetară, rămaseră visători, ascultând muzica picușurilor de apă. Și într-un târziu, Eminescu le șopti încet, cu glas dulce, câteva versuri. Atuncea, pentru întâia oară, urechi omenești auziră una din cele mai triste poezii ale lui Eminescu:

„Pe lângă plopii fără soț
Adesea am trecut;
Mă cunoșteau vecinii toți,
Tu nu m-ai cunoscut!”

Și bătrânul meu dascăl îmi spunea că niciodată n-a văzut ochi mai neguroși și mai plini de amurg de toamnă decât ochii lui Eminescu în acele clipe. Pe urmă, îndată după acele versuri, Burlă își aducea lămurit aminte cum, deodată, poetul începu să aibă păreri de rău după ticăloșii, neștiutorii și plinii de lumină ani de altădată. Și, ca și cum i s-ar fi dat lui Creangă un semnal, începu și băiatul răzășilor de la Humulești să dovedească cât de fericit ar fi fost el dacă ar fi rămas un flăcău în satul lui - acolo, la poalele muntelui. A, fără îndoială, că amândoi ar fi fost mai fericiți.

- Când începu a vorbi Creangă, îmi spunea răposatul Burlă, Eminescu își încrunță sprânceana și rămase privindu-l cu luare aminte.

Era una din rarele mărturisiri ale humuleșteanului; cartea, haina neagră și târgul îl făcuseră foarte nefericit; dar asta n-o știa nimeni, ș-o aflam noi, ceilalți doi, atunci pentru întâia oară...

„Numai mama e de vină... sfârși încet Creangă... pentru că-i eram drag...”

Și atunci, Eminescu îl cuprinse domol de mână și-l privi cu ochii plini de ceață de lacrimi...

Și așa stătură mult tustrei în noaptea aceea, răscolind duioase amintiri și păreri de rău, pe când murmurau streșinile și vântul de toamnă trecea din când în când cu foșnete pe la fereastră.

- Eminescu era foarte mișcat, îmi spunea iar Burlă; și din puținele lucruri pe care ni le spunea, înțelegeam că poezia pe care ne-o rostise avea o deosebită semnificație; că amorul nefericit îi chinuia toate clipele; dar nu ne făcea nici o mărturisire hotărâtă și arunca un fel de văl discret, cu melancolie, asupra celei mai mari fericiri și celei mai mari amărăciuni din câte cunoscuse...

1916 - Din volumul „Evocări” de Mihail Sadoveanu

Leul și poetul

Poetul e dl. Iorga, simpaticul nostru om politic. Venise cu o poezie, „Leul”. Trebuie să fie undeva în volumul său de poezii. Era scurtă, de vreo trei strofe numai. Când autorul stătu din citit, Caragiale, foarte atent, îl îndemnă:

- Dă-i 'nainte! Dă-i 'nainte!

- S-a isprăvit, declară poetul.

- Nu se poate...

- S-a isprăvit, accentuă poetul.

- I-auzi, Barbule, că s-a isprăvit! Vlahuță, s-a isprăvit!...

- De...

- Păi ăsta e leu, domnule?... se ridică de la locul lui, Caragiale. Ascultă colea, să vezi leu...

Și Caragiale improvizează o adevărată bucată literară: Sahara... apusul soarelui... Beduinul, cu flintă cu cremene, păzește un țarc de vite, la o oază... Un muget depărtat... Noaptea care vine... (Barbu Delavrancea, cu părul lui ca o coamă de leu într-o parte, Vlahuță într-alta. Caragiale, la mijloc, se apropie ca un leu de dl. Iorga).

- Și leul, punând laba lui pe o juncă: Vin la neica să-ți dau prăjitură!... zise cu voce groasă, și pustia îl înghiți din nou...

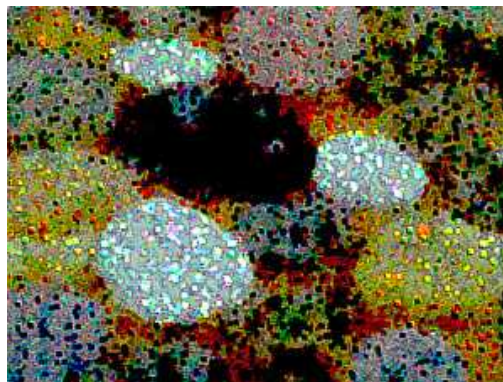
... De atunci, cred că dl. Iorga nu i-a mai citit poezii lui Caragiale!...

Ce e arta?

O discuție se încinsese la Restaurantul Imperial între Caragiale și Brătescu-Voinești, pe atunci director al Teatrului Național. Fusesem luat arbitru. Caragiale era pentru arta sadea - cu sau fără tendință - numai artă să fie! Brătescu-Voinești ținea la menirea morală a artei: „Căci arta, spunea el, e ca diamantul care căzut în c... tot diamant rămâne”.

- Dimpotrivă, ripostă Nenea Iancu, arta e chiar ce spuseși, peste care însă trece sufletul dumnezeiesc al geniului! Și atunci, mă, devine radiu!...

Din volumul „Mărturia unei generații” de F. Aderca

desen de Carmen Racoviță

Fabian ANTON

Convorbiri cu Alexandru Paleologu

(Arheologia clipelor - II)

(continuare din numărul trecut)

Fabian Anton: *Da, aveți dreptate. Nae Ionescu era din Brăila, Crohmălniceanu, Nina Cassian, Mihai Sebastian, Panait Istrati, Costache Conachi, Paul Călinescu, Trancu, Ileana Cotrubaș...*

Alexandru Paleologu: De Ileana Cotrubaș îmi pare foarte bine că-i gălățeană pentru că eu o admir nesfârșit de mult. Pe lângă faptul că este o cântăreață excelentă este și o ființă grațioasă, fermecătoare, pe care o crezi în rolul de femeie care poate fi iubită. Altele au voce frumoasă dar nu le crezi.

Ileana știe, mai ales, un lucru pe care puține-l știu... Le-am văzut aseară la televizor pe cele 3 soprane... Nu mi-au plăcut deloc, dar deloc-deloc! Apoi am remarcat că numai o Ileana Cotrubaș și alte câteva, puține, știu să mulțumească publicului la aplauze. Adică nu dau din cap ci fac o reverență, aproape – cum face Ileana Cotrubaș – îngenunchează și se înclină... Asta este mult mai grațios și mult mai feminin decât moftologia asta cu datul din cap... Asta nu are, desigur, nimic de-a face cu vocea dar are de-a face cu știința de a te comporta pe scenă. Mie îmi place foarte mult Ileana Cotrubaș și mă bucur că-i gălățeană...

Eu aș fi putut fi gălățean dar nu am ajuns în Galați decât rar...

Vă pare rău?

Ce să-mi mai pară rău acum... Dar am regretat. Când trăia bunicul meu (căci el a murit când eu aveam 3 ani, deci timpul a fost foarte scurt ca să realizez ce era atunci Galațiul), el avea în Galați o casă frumoasă, unde stătea rar și puțin... El era un personaj destul de notabil în Galați pentru că foarte multe neamuri de-ale lui erau în Galați.

Cum ați găsit Galațiul în anii '70, când ați revenit acolo?

Mi-a plăcut! Întâi de toate datorită Dunării și datorită bisericii lui Ștefan cel Mare. Tot ce este pe malul Dunării este frumos. Nu are cum să nu fie așa... Dar, evident, nu se mai simțea, nu se mai vedea ce lume fusese acolo înainte. Însă cu imaginație și știind, puteam să o proiectez într-un spațiu imaginar.

Cioran spune așa: „Orgoliul unui om născut într-o cultură mică este întotdeauna rănit!” După părerea dumneavoastră ce înseamnă „cultură mică”?

Nu există!

Este vorba oare de o cultură ignorată, ca în cazul Galațiului, sau este vorba de o cultură într-adevăr mică?

Cultură mică nu există! Asta este o idee venită mai târziu, născută din complexe pe care le au românii. Cioran este un mare complexat! O fi el un mare prozator de limbă franceză, o avea el faimă mondială, dar este un complexat! Și toată opera lui franceză s-a născut din complexul de român care vrea să demonstreze că este capabil să facă ceea ce fac și francezii. Însă eu știam că sunt mulți români capabili de asta! Au fost atâția! Și Martha Bibescu, și Tristan Tzara, și Benjamin Fondane... Mă rog, foarte mulți alții.

Deci această stare de om complexat, acest sentiment de inferioritate în fața mării culturi este un fenomen provincial, e adevărat. Dar nu toți oamenii sunt provinciali. Există provincii și provincialism însă nu toți oamenii sunt provinciali. Oamenii care au apucat să trăiască într-un climat occidental știu bine că occidentul nu este exclusiv, nu este unica patrie a civilizației și inteligenței. Însă formația noastră europeană este fatală să fie occidentală cu precumpănire. Dar nu exclusiv.

Nu avem de ce să fim complexați. Țăranii nu sunt nici unii complexați, mă refer la țăranii adevărați, care au rămas țărani și nu au devenit marginali, nu au ajuns din aștia care s-au făcut țopârlani. Țăranul adevărat nu este complexat pentru că el știe că este țăran, că-i altceva decât „domnii” de la oraș și știe că și el are tradiția și cultura lui. El mai știe, probabil că-și dă seama, că țăranii niciodată nu dau dovadă de lipsă de gust. Situație care este impusă de condițiile materiale, nu de educația lui. El tot ce face face frumos pentru că viața lui e simplă, e legată de natură și nu poți să fii legat de natură în mod grotesc, în mod țipător. Când însă apare produsul industrial se petrece lipsa de gust. Îmi aduc aminte că, în 1958, am fost în Bucovina. Mă ocupam de monumentele de artă din Bucovina. Și, la un iarmaroc, acolo, am văzut o fată foarte frumoasă, de vreo 17 ani, care avea un suman superb pe care, la spate, se întrezăreau, niște ornamente cu lână roșie, roz și verde. Era superb. Mi-a venit atunci așa, un soi de spirit corupător, și-am întrebat-o: „Fată, nu vrei să vinzi sumanul acesta?” „Păi, întrebați-o pe mamaia!” Mamaia nu fiind bunica, cum se spune aici într-un mod destul de vulgar, ci mama. Și, când a venit mama fetei, mi-a zis: „Vai boierule, vă uitați la sărăciile astea??? Păi vă dau altele, mai frumoase, cu aur, cu argint, frumoase...” Asta se petrece pentru că nu mai lucrează singuri, nu mai au coloranți naturali, și își cumpără produse industriale în care libertatea prostului gust este totală. Dar înainte nu a fost așa.

Acum trăim în lumea asta care nu mai este nici de țăran dar care nu a devenit încă de domni. Căci sunt cazuri foarte interesante în care, la prima generație, dintr-un fiu de țăran se face un domn. Eu cunosc câțiva de genul acesta care sunt impecabili. Dar dacă se opresc la stadii intermediare o fac pentru multă vreme.

Atunci este vorba de o cultură ignorată? Căci, iată, tot ce a dat Galațiul mai bun, Ileana Cotrubaș, Nina Cassian, Drîmba, Crohmălniceanu și toți ceilalți sunt ignorați... Totalmente sunt ignorați în Galați!

În Galați!

(continuare în pag. 30)

Da. Și atunci, vă întreb, prin ce se poate gălățeanul salva?

Acum nu se mai poate salva nimeni! Poate cine știe când, peste nu știu câte generații... Pentru că, într-adevăr, toate orașele din provincie s-au provincializat. Înainte prin orașele astea era o elită locală, o elită care nu avea nimic de invidiat altor elite din metropole. Îmi aduc aminte la Bârlad, la Bacău, la Botoșani... Lumea de acolo, profesorii de la liceu sau de la universitate, ofițerii de la regimentul de Artilerie și Cavalerie, proprietarii, moșierii din împrejurime, toți duceau o viață absolut perfectă, de oameni cultivați, într-o societate aleasă... Mergeau unii pe la alții, discutau, se dădeau baluri, mese, aperitive...

Erau niște localuri foarte bune... Erau localurile „Manzavinatos” din Bârlad sau la Tecuci... Deci viața de provincie era o viață aristocratică și intelectuală. Ceea ce nu mai există!

Și ce-i de făcut?

E de așteptat!

Asta i-ați spune și unui tânăr? Unui tânăr dezorientat, care vă întreabă ce-i de făcut și încotro să o ia? Asta i-ați spune, să aștepte???

Fiind tânăr are timp. Are timp dar nu-i convine! Un tânăr este grăbit! Asta este de fapt: un tânăr, care are timp, e un tânăr grăbit. Un bătrân, care nu mai are timp, nu mai este nici grăbit. Fiindcă nu mai are ce să spere... Ce să facă un tânăr? Acum, problema asta este foarte gravă. Pentru că, pe de o parte, nu are ce face decât să plece. Iar, pe de altă parte, nu poți să îl îndemni să plece, deși este o crimă și o nerușinare să-i împiedici sau să le faci reproșuri că vor să plece din moment ce nu au nici o ofertă aici, nici o șansă. Este absolut o nerușinare să le imputi tinerilor că părăsesc țara. Pe de altă parte ei, părăsind țara, nu au multe șanse în occident (și depinde unde în occident se duc fiindcă nu orice țară din occident este avantajoasă pentru cariera viitoare a unui tânăr într-un domeniu oarecare intelectual). America se pare că este avantajoasă, pentru anumite discipline. Franța, mai este încă, dar nu mai este ca odinioară. Și, în orice caz, un tânăr – chiar dotat, inteligent și instruit – nu are prin asta toate atuurile. Mai trebuie și noroc, mai trebuie și relații... Adică este o aventură, un fel de a încerca marea cu degetul, care are riscuri. E adevărat că atunci, sunt mulți ani trecuți, când a fost închis Institutul de Matematică și au plecat matematicienii noștri în America (cea mai mare parte), la diverse universități americane, au uluit lumea fiindcă erau – cum spune un fost elev, mai tânăr dar astăzi matematician de marcă – au uimit lumea prin extraordinara lor strălucire profesională, ca matematicieni și, deci, ca oameni de gândire.

Ce ne facem însă când acești tineri, absolvenți ai facultăților sau proaspeți intrați pe băncile facultății, neputând să ajungă în străinătate ajung în București sau, mai rău, ajung să îngroașe rândurile „generației Pro”?

Asta-i altă nenorocire, generația asta „Pro”...

Păi aceasta este problema...

Am mai văzut odată, mai demult, într-o revistă, într-un magazin oarecare, numele unui tip, de origine română era mi se pare, care spunea că a venit din America pentru a „implanta în România cultura Coca-Cola”... Ceva de genul acesta... Să „implanteze” sau să

Pentru mine lucrul acesta este ireprezentabil dar el, probabil, știa foarte precis ce înseamnă asta. Iar, dacă mi-ar explica-o, în orice caz nu aș înțelege nimic. Mi se pare cumplit, ceva absolut îngrozitor această idee.

Atunci ajungem din nou la Cioran și mai bine preferăm „gloria între patru pereți” decât ceea ce ni se oferă...

„Gloria între patru pereți ce desfide gloria imperiilor” este, și ea, o formă retorică. Dar „gloria între patru pereți” înseamnă o reușită erotică care, evident, e totdeauna bună, n-am nimic de obiectat, însă rareori aduce glorie și, când aduce glorie, nu-i semn bun. Fiindcă gloria care-i vine cuiva prin reușite erotice de obicei este ceva fals. Căci un amant adevărat nu are multe legături în viață. Unul care are foarte multe cuceriri, foarte multe aventuri, habar n-are ce-i amorul și nu va ști niciodată.

Nu vreau să spun, cu un termen mai brutal, ce nu știe el...

Și, fiindcă tot veni vorba de „generația Pro” vă întreb, avem nevoie de această generație? Sau avem nevoie de nașterea unei generații care, într-un fel, să continue ceea ce a început atunci „generația '27”, „generația contra”, ca să spunem așa, generația „Nu”-ului Ionescian?

Eu cred că un tânăr inteligent, deși nu este suficientă inteligența ca să fii apărat de astfel de opțiuni („Pro” sau mai știu eu ce...), știe că aceste lucruri se depășesc repede. Pe mine nu mă sperie chestia cu „generația Pro” fiindcă asta este exact cum a fost în Franța generația '68. E adevărat că toată generația '68 s-a cumișit acum dar a rămas ceva, ceva deficitar în ei.

Băiatul meu, care este student la Ecole Normale Superior, care este cea mai înaltă școală umanistă și tehnică din lume, împreună cu colegii săi, au profesori dintre foștii tineri ai generației '68. Profesori care au rămas cu ceva, care au rămas cu anumite mărginiri mentale și au rămas cu modele timpului (modele structuraliste, semiotice, etc.) ce sunt complet răsuflăte. Iar studenții lor de acum râd când aud de așa ceva. Ei, când îi aud pe acești profesori vorbind de jargonul semiotician și structuralist, râd. Căci este ridicol și n-are nici un sens. Este un fel de Moliere, ca-n „Femeile savante”... Astea sunt mode ce se epuizează mult mai repede decât suportă viața unui om. Dacă s-au format așa, și nu se pot dezvăra, rămân niște anacronici și niște ridiculi încă tineri.

Încă tineri și deja demodați. Dar un om inteligent se desparte ușor, se poate elibera complet de tenta unei mode pe care a asumat-o fatalmente la tinerețe.

Și o ultimă întrebare, domnule Paleologu... Aș dori să ne explicați ceva: În încheierea volumului „Amintirile unui ambasador al golanilor”, apărut la Humanitas acum câțiva ani, spuneți dumneavoastră că „esențialul este acum în țară!” Și, pe de altă parte, știu că doriți să editați un volum intitulat „Occidentul este în Est!”. Explicați-ne aceste două afirmații...

(continuare în pag. 31)

Trebuie să știi că eu, cât am mai rămas în Franța, după ce am fost destituit, am mai continuat vreo 3 ani să stau acolo. Băiatul meu era atunci la o foarte bună școală catolică, un colegiu, era în ultima clasă de liceu. Școlile publice acolo au dat rezultate catastrofale cu sistemul permisiv și cu ideea că nu trebuie să dai note proaste. De aceea au ieșit niște copii de o ignoranță totală. Darăștia de la școlile catolice fac acolo școală serioasă și bună. Deci, cât am mai stat acolo am ținut conferințe, am scris articole în diverse publicații franțuzești și elvețiene prin care am spus mereu următorul lucru: Acest tratat de la Maastricht care se propune și pentru care se face un referendum este o combinație, este un fel de construcție arbitrară total anti-europeană. Ei vorbesc că vor să „construiescă Europa”. Dar Europa nu se construiește, ea s-a constituit singură timp de un mileniu și jumătate, și nu se poate fabrica ceva nou aici decât distrugându-i această devenire ce a constat în toată istoria, în toate catedralele, universitățile, în toată istoria culturii, a orașelor și a comerțului. Deci este o reușită mai mult decât milenară ce s-a impus pe tot globul. Și acum asta ignorăm și zicem că vrem să „construim” niște structuri europene, care sunt, în mod deliberat, dirijate împotriva elementului constitutiv și generator ale Europei, adică a elementului creștin. Fiindcă oricât ni s-ar spune, și este adevărat, că a sporit în Europa numărul ateilor – deși asta-i o chestie îndoielnică, incertă fiindcă nu se poate ști cine-i ateu și cine nu, că a sporit numărul anti-creștinilor, Europa totuși este o creație a creștinismului.

Până nu au fost creștinați barbarii din nord, scandinavii, slavii, (germanii, francii fiind deja creștinați de mult), deci până în jurul anului 1 000, Europa nu exista ca un teritoriu continental, era un nume mitologic, mama minotaurului. Și era, în sudul Europei, pe bazinul Mediteranean, o lume asiano-mediteraneană, un reziduu al imperiului roman și al fostului imperiu alexandrin, care construia o lume ce nu era europeană, ce era doar fundamentele Europei. Iar fundamentele acestea ale Europei sunt, în mod esențial, de origine balcanică. Când îi aud peăștia cu anti-balcanismul văd cât sunt de ignoranți și de infatuați... Ei spun: „Să lăsăm acest balcanism care ne ține în urmă, care ne trage în jos... Să mergem după standardele occidentale!”

Păi occidentalul nici nu exista când Balcanii au dat lumii și Europei configurația ei intelectuală și socială. Eu mereu le spuneam acolo franțujilor: „Respectuos vă atrag atenția că Socrate, Platon și Aristotel erau balcanici. Balcanică este și geometria euclidiană, balcanică este și arhitectura grecească. Astea sunt fundamentele Europei. La acestea s-a adăugat dreptul roman, administrația romană, și creștinismul. Acestea fac Europa! Fără acestea Europa nu este nimic!” Deci toată această idee de acum că Europa trebuie să fie construită pe niște principii care sunt numai economice și monetare este o pură barbarie. Îmi aduc aminte că am văzut la televizor, când eram încă în Franța, referendumul francez pentru aderarea la tratatul de la Maastricht. Mitterrand vorbea deja, deci știa rezultatul pozitiv, dar, pe generic, dădeau alternanța rezultatelor: era când 51 % contra 49 %, când 49 % contra 51 %. Și,

în final, a fost 51 % pentru Maastricht.

Dar 51 % nu înseamnă majoritate! Este hotărât că asta nu-i majoritate, este jumătate-jumătate. Mai ales că au tot alternat.

La fel s-a întâmplat și cu Danemarca și cu Norvegia. La început au fost contra căci au simțit că asta-i o invenție arbitrară și abstractă ce se vrea impusă de niște tehnocrați, de niște ignoranți total în ceea ce privește însemnătatea unei civilizații și a unei culturi tradiționale, crescută și maturizată timp de secole. Acum constat cu satisfacție că aceste structuri europene, așa-zis europene, încep să dea semne de dezagregare. Vezi de pildă fenomenul recent cu comisia de la Bruxelles și cu Consiliul Europei... Consiliul Europei ar putea să aibă o valoare pozitivă în lipsa unor virtuți omenești mai normale. Într-o lume așa de desacralizată ca a noastră este nevoie de ceva care să reprezinte un fel de instanță morală a societății. Dar Consiliul Europei funcționează cu prejudecăți, cu prejudecăți contemporane în anumite lucruri care sunt de înțeles. Este de înțeles să nu penalizezi, să nu incriminezi, să nu dai urmări penale homosexualității. Și mă refer numai la comportare, exact ca și la heterosexuali, când nu iese din norma firească a bunelor moravuri și a ordinii publice. Dar, când se ajunge acum la pretenția unor privilegii și la oprimatul asupra celorlalți, cum este tendința de a accepta acele structuri, mi se pare demențial și barbar. Mai mult decât atât: acum noi,ăștia, fumătorii suntem penalizați, tratați ca niște infractori. Am citit recent la senat o dispoziție în care se spune să nu se fumeze decât în anumite locuri. Adică omul care vrea să fumeze o țigară sau, ca mine, o pipă, trebuie să stea în picioare, în anumite locuri, ca elevii de liceu la closet. Asta este insuportabil! Plus că am văzut că este preconizat ca fumătorii să aibă un spor de impozit. Deci fumătorii sunt o categorie de infractori, de păcătoși, de vicioși, care trebuie penalizată. În schimb homosexualii nu. Nu văd de ce??? Tot un viciu este și fumatul și homosexualitatea... Este un viciu care trebuie tolerat... Dar de ce noi să fim pedepsiți iar homosexualii nu? De ce să inversăm situația, în mod absurd?

Eu știu bine că o să urmeze de aici comentariul: „Ahaa!!! Paleologu este un retrograd care vrea să mențină penalizarea homosexualității!”

Evident că nu-i așa! Nu! Nimic nu se poate rezolva, nimic nu poate căpăta o tentă corectă prin măsuri penale când este vorba doar de lucruri de conștiință.

Din punct de vedere creștin homosexualitatea este un păcat pe care, dacă ai conștiința păcatului, ți-l rezolvi cu duhovnicul. În nici un caz asta nu se rezolvă cu organele represive ale statului. Decât în cazul în care săvârșești efectiv fapte penale. De ce să fii scutit de efectele penale ale unui lucru care totuși contravine ordinii publice și bunelor moravuri, fiind dincolo de intimitate, dincolo de „gloria între patru pereți” de care vorbește Cioran...

(continuare în pag. 32)

Acesta este un mic detaliu doar... Dar vreau să spun că toată mentalitatea structurilor europene este absolut anti-europeana fiindcă, în mod deliberat, întoarce spatele creștinismului ca generator al Europei și Europei ca civilizație elaborată în decursul istoriei. Statele Unite sunt de fapt inspiratorul acestei construcții europene, deși este în afara ei. Statele Unite judecă Europa, sunt dresorul Europei acum. America de Nord are o elită intelectuală absolut remarcabilă, au biblioteci, au scriitori, are societate, poeți mari, scriitori mari ce nu sunt prețuiți decât în Europa. Acolo există, au și ei anumită puțință de a-și valorifica talentul, dar nu sunt autorități. Noi, europenii, apreciem marea cultură americană. Însă americanii nu apreciază nici marea cultură americană și nici marea cultură europeană. Nici măcar nu o cunosc! Mă refer acum laăștia care decid! Afară de marele președinte Ronald Reagan, pe care toți îl făceau „cowboy” și „actor de cinema ratat”, care a fost un mare președinte, un om care a înțeles profund problemele lumii de azi aliații sunt total pe dinafară. Iar Europa este supusă unui sistem de ucidere prin iradiere, prin raze, de către americanii ce nu mai suportă prestigiul european și care, abia acum, încep să aibă și ei un început de istorie (dar necomparabil cu al Europei). În loc să vrea să continue în sensul acesta au niște universități în care se practică acea „political corectness” care este ceva de o tâmpenie inegalabilă dar care are mulți adepți la noi acum din dare în vânt după lucruri occidentale și americane.

Românii contemporani, generațiile născute după ruperea oricăror legături cu lumea interbelică, au un fel de a idealiza modul de viață american într-un fel fanatic și dement, lipsit de informație și lipsit de cultură. Ei cred că orice vine de acolo este perfect.

Am văzut tineri și nu doar tineri, care au preluat un cretinism occidental, nu numai american, și mă refer aici la cretinismul anti-Soljenițin. Spun ei: „Soljenițin este un nostalgic al Imperiului, este un ortodoxist, este un slavofil, este un pan-slavist!” Dar Soljenițin a scris negru pe alb nu o dată ci de sute de ori: „Trebuie ca Rusia să abandoneze pan-slavismul!” Dar degeaba scrii negru pe alb căci lumea nu ia act, când are ceva în cap așa o ține... Și atunci se preia reacția, aberantă, a ziariștilor americani împotriva lui Soljenițin. El spune în cartea sa, „Grăuntele căzut între pietrele de moară”, că a cunoscut și el în America oameni de mare inteligență, de mare cultură, de mare probitate intelectuală dar mass-media, cei ce fac agitație, universitățile (în afară de unele) fac comparația cu „political corectness”, cu maoismul, cu troțkismul, sau mai știu eu cu ce... Astea sunt forme de incultură insolentă, nu au reprezentarea exactă a ceea ce poate să însemneze o comportare a unui om cultivat. Trebuie să spun aici că omul de cultură este o profesiune, nu întotdeauna onorabilă, dar omul cultivat este o speță bună, ce ar trebui încurajată...

Și, fiindcă tot am început acest dialog vorbind despre Galați, aș vrea să vă întreb când veți reveni în Galați?

Acum eu sunt puțin împiedicat să fac deplasări din cauza sănătății și a vârstei. Dar s-ar putea să mai vin, cât mai am timp...

Nu vă este dor de Dunăre?

Dragul meu, acum nu mai mi-e dor decât de copii mei, care sunt la Paris. Și, din ce în ce mai mult, îmi este penibil să-mi părăsesc tabieturile de acasă. Mă simt foarte bine acasă, aici, mă simt foarte bine și, dacă trebuie să mă rup pentru o zi, două sau cinci, mi-e incomod.

D-aia eu nici nu prea sunt călător... Am voiajat și eu, am fost obligat să merg în niște țări, nu foarte multe... Sunt țări în care n-am pus piciorul, deși mi-aș fi dorit cândva... de pildă n-am pus piciorul în Anglia, nici în Spania... Am fost în Grecia, foarte recent, acum doi ani, dar târziu de tot și doar trei sau patru zile, la Atena...

Aveam o poftă de călătorie, niciodată nu foarte mare, doream să văd anumite spații ale lumii, ale Europei în principal (căci eu sunt destul de eurocentrist). Am apucat să stau în Italia un număr insuficient de luni dar în Italia, ca să vezi toate orașele, trebuie să stai o viață întreagă și să fii miliardar. Dar am cunoscut lumea italiană, care este încântătoare și fermecătoare. Am mai fost acolo și anul trecut, într-o delegație senatorială, și mi-a plăcut să mă plimb prin Roma în mașină, nu pe jos, și pe ploaie. A fost o altă variantă de a vedea Roma.

Dar văd că este un fel de psihologie anxioasă și pripită: „Să vedem lumea! Să călătorim!” Dacă apuci să călătorești vezi, în primul rând, varietatea lumii – ceea ce-i foarte interesant. E minunat să vezi că treci o frontieră și se vorbește altă limbă, că sunt alte cântece, alte dansuri, alte brânzeturi, că femeile – care-s toate încântătoare – vorbesc altă limbă.

Dar, dacă mergi mai mult prin lume, constăți că omenirea este pretutindeni aceeași. Dar pretutindeni! Și în America Latină, și-n Europa, și cine știe pe unde omul este același. Sigur că n-aș vrea să mă duc în Somalia, sau în alte țări similare. Dar asta poate că este o stare de spirit momentană, generată de niște împrejurări nefericite care nu depind iminent de locul acela ci de manevrele altor puteri!

Vă mulțumesc mult... Și vă aștept, poate mergem odată împreună la Galați!

Bine!

Vă mulțumesc!

desen de Carmen Racoviță

NODURI ȘI SEMNE

- ATELIER -

24 aprilie 2009 (a citit Anca Șerban-Gaiu –
proză)

ÎNGERUL LITERATURII VEGHEAZĂ

„Îi plăceau drumurile. Era ducace – cum îi spun-
ea bărbat'su. Se ghemuia în scaunul de piele al
mașinii și se bucura de câmpurile nesfârșite, de case-
le mici și întortochiate, de praful albăstrui al orașului,
de stropii mărunți de ploaie încercănând sticla mașinii.
De orice putea fi ea. Cu bucățița ei de gânduri, de
tandrețe. Se trezise mai devreme în dimineața aceea.
Să se bucure de cafea și de fumul tras adânc în piept.
O dără negricioasă se lipi de albul ceștii. Tresări. E
bine... Un drum” (Anca Șerban Gaiu – Câmp cu
floare).

„Când improvizează, poate ajunge până la nu-
anțe; la alegerea numelor personajelor, cred că ex-
agerează – exotismul lor nu le definește prea mult; ex-
punerea unui text de la un cap la altul nu înseamnă,
neapărat, literatură; are și câteva pasaje reușite, în
rest – multe vorbe, multe personaje, multe planuri și...
cam atât.” (Cristina Dobreanu).

„Are talent, dar nu și-l subsumează unui scop,
dincolo de umbra ei, ca să mă exprim așa. Să nu mai
scrie doar pentru a face impresie, ci pentru îngerul lit-
eraturii care o veghează. Să nu mai meargă pe
lungime, ci pe profunzime, pe o temă existențială ma-
joră. Prea tactică ca orizont și cu o risipire teribilă în
texte. Are muzică, ritm – chiar și în pasajele argotice;
are conștiință de sine ca scriitor, dar nu este și conș-
tientă de talentul ei. I-ar trebui o simbolistică bine or-
ganizată, o tematică majoră care să-i definească iden-
titatea” (Stela Iorga).

„Nu-și slujește harul. În cazul de față, a alergat pe
text din nevoia de a se elibera. Se vede că are cu ce,
dar a neglijat scrisul. O anume topică o ajută la
crearea atmosferei. Intercalarea planurilor/lumilor o
ajută în structurare” (Dimitrie Lupu).

„Se cam pierde în detaliu și... n-am reținut firul
epic” (Nicoleta Onofrei).

„Prea concentrată. Pe spații mai largi, ar fi fost
mai ușor de receptat. Limbajul puțin trivial avantajează
textul. În multe pasaje, cade în prea personal” (Monica
Harhas).

A consemnat: Ion AVRAM

01 mai 2009 (a citit Dimitrie Lupu - proză)

CĂLDURA LIRISMULUI LA D. LUPU

„Vălurile-i nevăzute foșneau abia-abia, că nici nu le-
ai fi deosebit de freamătul glicinei dacă nu știai cum să
ascuți; te învăluiau în firava lor răcoare, fior și mângâiere
ca visul primei iubiri, de se făcea pielea numai buburuțe
pe tine; și în inimă îți puneă căldura lui dulce-amară,
până aproape de pragul durerii, dar încă plăcută, încă
plăcută. Și pâcla care chema întunericul se ivea pe zare,
ușor, ușor de tot, și la fel pătrundea în oraș, printre case,
blocuri, copaci, stâlpi de telegraf ori pentru iluminat, până
ce te trezeai dintr-o dată cu ea lângă tine, între tine și
lucrurile din jur, apărându-te de tot și de toate – până și
de rânjetele bețivilor – fără a te izola însă. Fără a te izola.
(...)” (Dimitrie Lupu – Jobenul verde).

„Mă fascinează, la proza lui Dimitrie Lupu, nivelul
spiritual înalt și gradul de smerenie în fața cuvântului; în
plan stilistic, nu am ce-i reproșa decât, poate, faptul că
este prea încărcat. Creionarea personajelor i-a ieșit bine.
La atmosferă, mai trebuie lucrat. Introducerea în pove-
stire este prea justificativă. Redarea geometriei spațiale
mi se pare prea detaliată. Remarcabilă viteza de trecere
dintr-o lume în alta, dintr-un plan în altul. Remarcabile
echilibrul între lumea reală și cea ireală, între realitate și
magie și romantismul autorului” (Stela Iorga).

„Un text emoționant; multă poezie și gingășie. O
poveste citadină, în care magicul este bine susținut de lo-
gică” (Victor Cilincă).

„Mi se pare că, în unele zone, se lungește cam mult
– și asta, din cauza prea multor detalii; mi-ar fi plăcut să
fie mai economicos. Și... are o bună cursivitate” (Alexan-
dru Maria).

„Are unele descrieri cam statice și prea conștiin-
cioase – când se referă la aspectul vechi al orașului”
(Cristina Dobreanu).

„O scriere bună, dar care mi-a lăsat impresia de
deja-vu. Un text care te bucură și... cam atât” (Laurențiu
Pascal).

„O poveste de dragoste care transcende timpul și
spațiul. Planurile prea alambicate fac povestirea greoaie.
În unele pasaje, are căldură și lirism care sunt mai atract-
ive pentru cititor” (Anca Șerban Gaiu) „Interesante descri-
erile orașului vechi, care m-au purtat prin istorie. Portret-
istica și cursivitatea – bine realizate” (Simona Apostol).

„Mi-au plăcut simbolurile. Textul mi s-a părut, la în-
ceput, cam rostogolitor, până am intrat în planul său spir-
itual. Interesante detaliile” (Monica Ileana Cucoaneș).

A consemnat: Ion AVRAM

NODURI ȘI SEMNE

- ATELIER -

8 mai 2009 (a citit Monica Harhas – proză)

SUGERAREA DELICATĂ A SCRÂȘNETULUI

„– Da, da, aveți dreptate, da, da! Stătea rezemat de speteaza scaunului spre a auzi mai bine zumzetul din antreu și mai puțin vocea colocatarului. Ce să zică? În timp ce vorbește, o firimitură umedă aterizase pe desfășurătorul programului; privea la urma de grăsime portocalie cum își extindea aureola, aselenizând literele „a” și „r”. Ciudat! El nu avea să țină nici un discurs. De fapt nu mai ținuse unul de ani de zile... Se mulțumea cu acest loc, bufetul monosodic, tăcerea autoimpusă și recunoașterea meritelor sale de pe pereți. Era Înalt Prea Înaltul Lunii de Geografiști și nimeni nu îi mai acorda nicio atenție. În afară de... privi buzele din fața sa și compuse din mișcarea lor doar întrebarea ce i se adresa: - Fără îndoială că se va trece la o astfel de procedură, nu credeți? - Da, da, aveți dreptate, da, da!” (Monica Harhas – Realizarea).

„Are o știință a curgerii scrisului care dezarmează; aparenta liniaritate/curgere a textului este ruptă de anumite trimiteri/înțoarceri în timp; ironia strânsă în jurul unui personaj cam bărzăune este atât de fin strecurată și totuși atât de evidentă și tăioasă și dezvăluie un anume concept social, încât trimite în lumea aceea spumoasă a lui Ilf și Petrov; povestirea vine de dragul scriiturii chiar în timp ce scrie” (Dimitrie Lupu).

„Un text despre singurătatea omului de știință în contrast cu plinătatea omului care nu este de știință. O ironie fadă, care nu prea atrage; finalul întregeste bine textul” (Alexandru Maria).

„Text elegant construit cu un echilibru al frazei care poate veni dintr-un dat al scrisului; acest gen de ironie nu mă atinge; sugerează delicat scrâșnetul. De admirat echilibrul între ceea ce i-a dat munca și ceea ce i-a dat sclipirea de moment” (Stela Iorga).

„Îmi place că textul nu este liniar; ideea de a vrea să răstorni firescul mi se pare interesantă; întreg textul se bazează pe ludic” (Cristina Dobreanu).

„Reușește în cuvinte puține să creioneze un personaj remarcabil. Mi-ar fi plăcut ca textul să fie mai lung” (Laurențiu Pascal).

„O scriitură care sună bine și care bate ideea, în sensul că textul rezistă mai mult prin scriitură” (Anca Șerban Gaiu).

„Dialogul laconic denotă dorința/rațiunea de a nu comunica. Să fie mai atentă la interferența planurilor / pasajelor” (Nicoleta Onofrei).

„Știe să creeze atmosferă și să contureze personaje printr-un soi de izolare a lor în însăși mijlocul unei comunități/mulțimi.” (Cristina Bușilă).

A consemnat: Ion AVRAM

15 mai 2009 (a citit Alexandru Maria – proză)

PRIN PĂDUREA DE SALCĂMI

„Nu are nici un rost să merg mai departe, dar nici înapoi. Dacă m-aș putea opri aici, cu un picior apăsător și unul abia atingând pământul, chiar aici în urma asta uriașă de tractor, să nu mă mai mișc vreodată, totul ar fi la fel, așa cum trebuie – aș fi o statuie de carne și sânge și oase, pe care se urcă încet buruienile și, ah, ce aș mai vrea să le aud târându-se pe mine, ele, mai vii decât orice animal sau om, ce aș mai vrea să îmi fie cunoscută răceala lor dimineața și căldura lor noaptea, da, ce aș mai vrea să fiu o statuie verde în mijlocul drumului, pe care vreun nene să o dărâme cu sapa! Ce aș mai vrea eu să nu mai fie unghii pe degete! Ce aș mai vrea eu ca gândurile astea să îmi oprească timpul în loc și locul în timp, să nu fiu mai aproape și mai departe, ce aș mai vrea! Dar nu. Încă un pas. Întuneric.” (Alexandru Maria – Poveste).

„Sensibilitate, gingășie și mult lirism; are știință nativă de a construi un text narativ; mai trebuie să exerseze. Povestea mi se pare echilibrată, lasă loc de interpretări artistice și filozofice; suferă puțin la simțul estetic; în ceea ce privește simțul artistic – pare că-i este dat; are o intuiție a textului care-l ghidează fie către proza poetică, fie către poezie - ca gen literar; are un ochi atent și conștiință de sine” (Stela Iorga).

„Are tendința, în unele pasaje, de a fi prea exact în exprimare – ceea ce-l dezavantajează; în rest, textul este bine realizat; apare un soi de maturitate forțată a personajului și, implicit, un soi de pierdere a copilăriei prin conștientizarea crudelor realități ale lumii” (Cristina Dobreanu).

„La început, scârțâie un pic la arhitectura textului, până intră în joaca scrisului; este o proză de stare, în care poezia face bine textului, ajută cititorul să intre în atmosferă și explică stările pe care, atunci când le prinde, o face magistral, printr-o fantazare debordantă” (Dimitrie Lupu).

„Cam jucăuș, interpretabil, dar bine realizat; are și mici stângăcii la trecerea dintre planuri, dintre vis și realitate, de exemplu” (Laurențiu Pascal).

„Cam stufos și cam încurcat; ar putea fi mai simplu dacă s-ar axa pe explicarea pragmatismului vieții, a existenței umane” (Paul Budeanu).

„Folosește elemente și simboluri obișnuite; bine prinsă calea spre devenire, trecând prin pădurea de salcâmi ca printr-un hăț abstract al existenței; mi se pare că trenează în sentimentul dezolării” (Monica Harhas).

A consemnat: Ion AVRAM

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0236 411190, 0745 324472

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro